

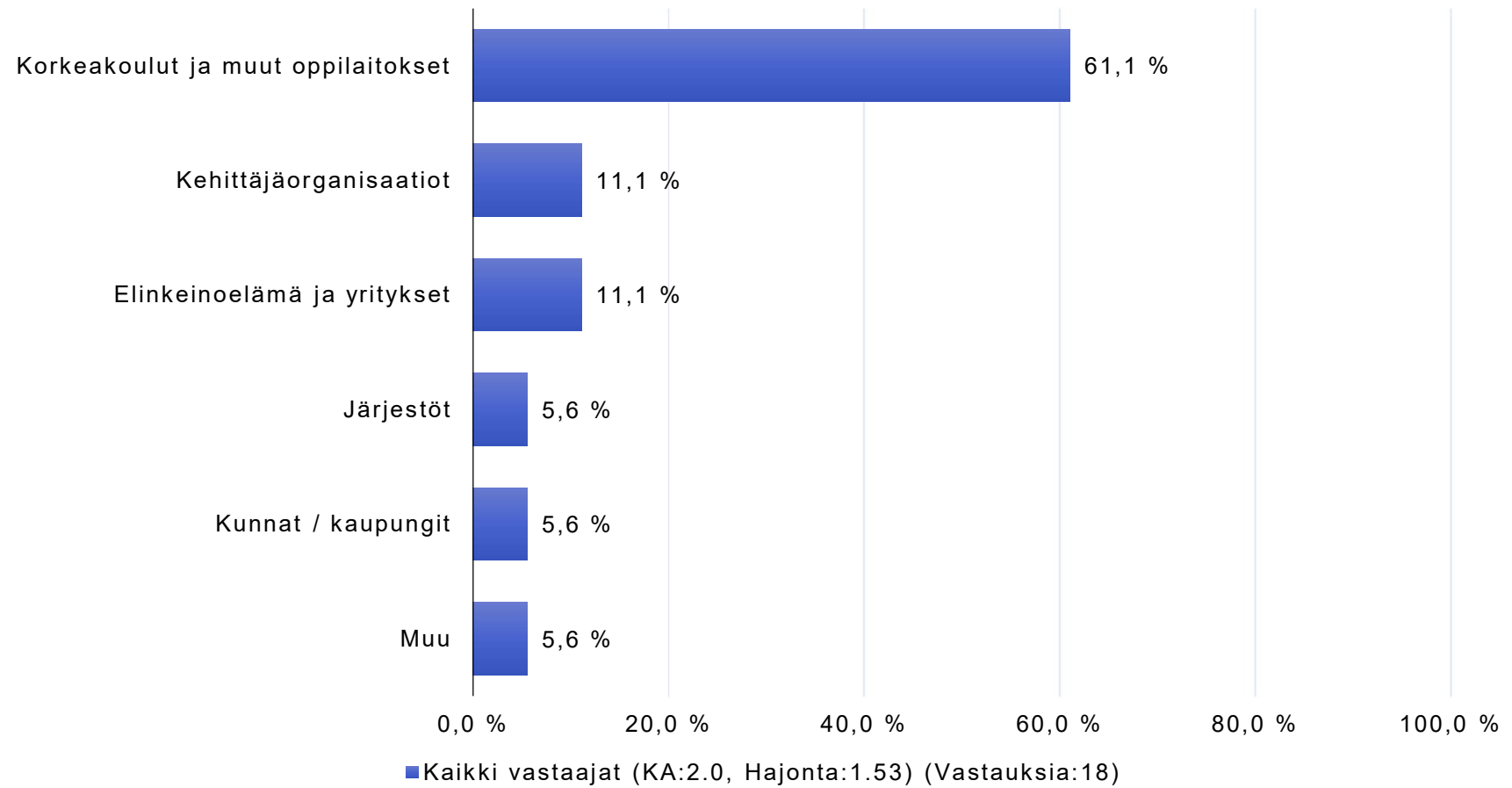
Päijät-Hämeen älykäs erikoistuminen

A background image showing a group of people's hands pulling on a thick, light-colored rope. The people are wearing white shirts, and the scene is brightly lit, suggesting an outdoor or well-lit indoor setting. The focus is on the hands and the rope, conveying a sense of collective effort and teamwork.

Taustakysely sidosryhmille
Kooste tuloksista
12.5.2020

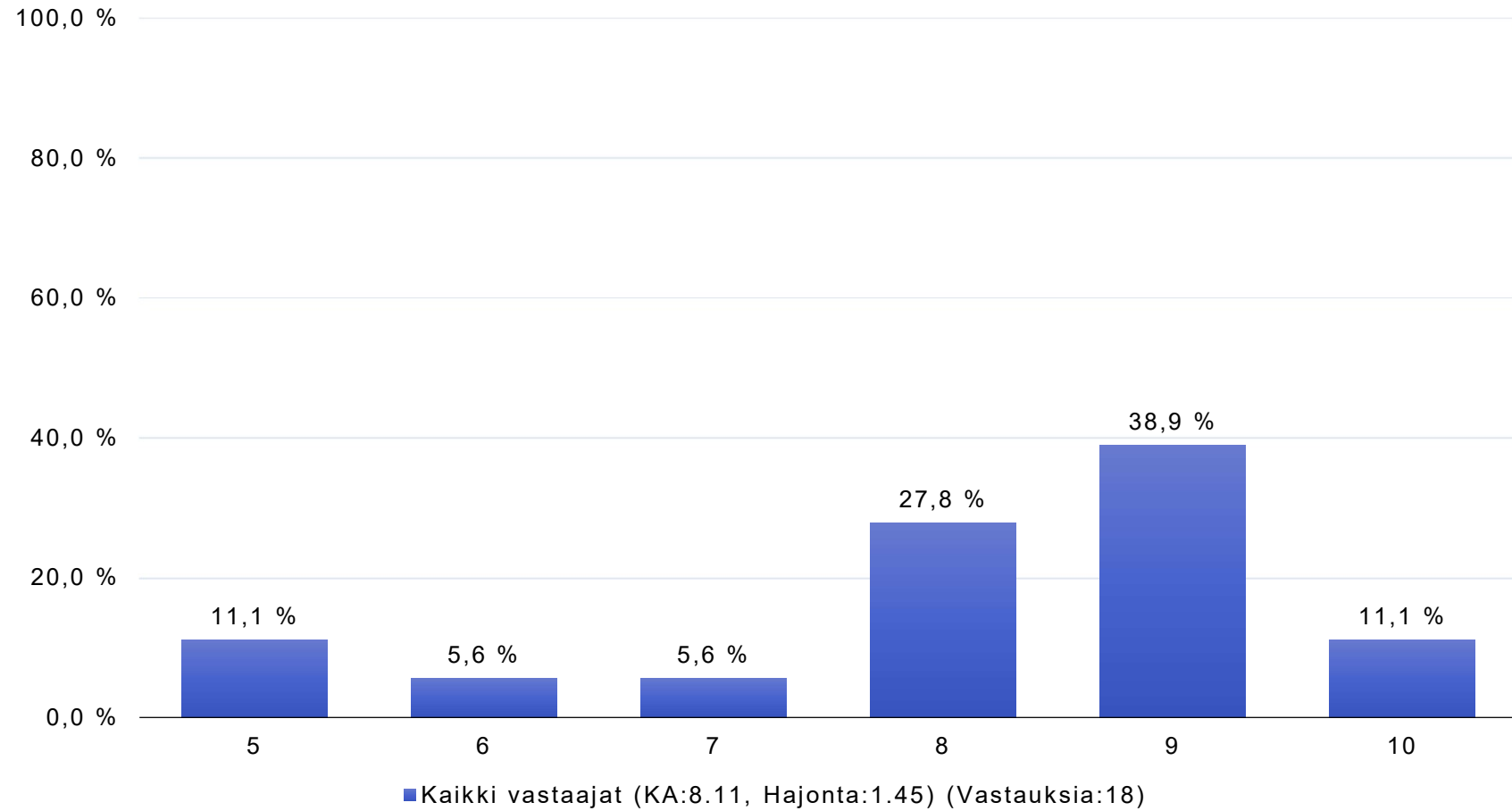
Taustoitus

Mitä älykkään erikoistumisen toimijatahoa edustat?

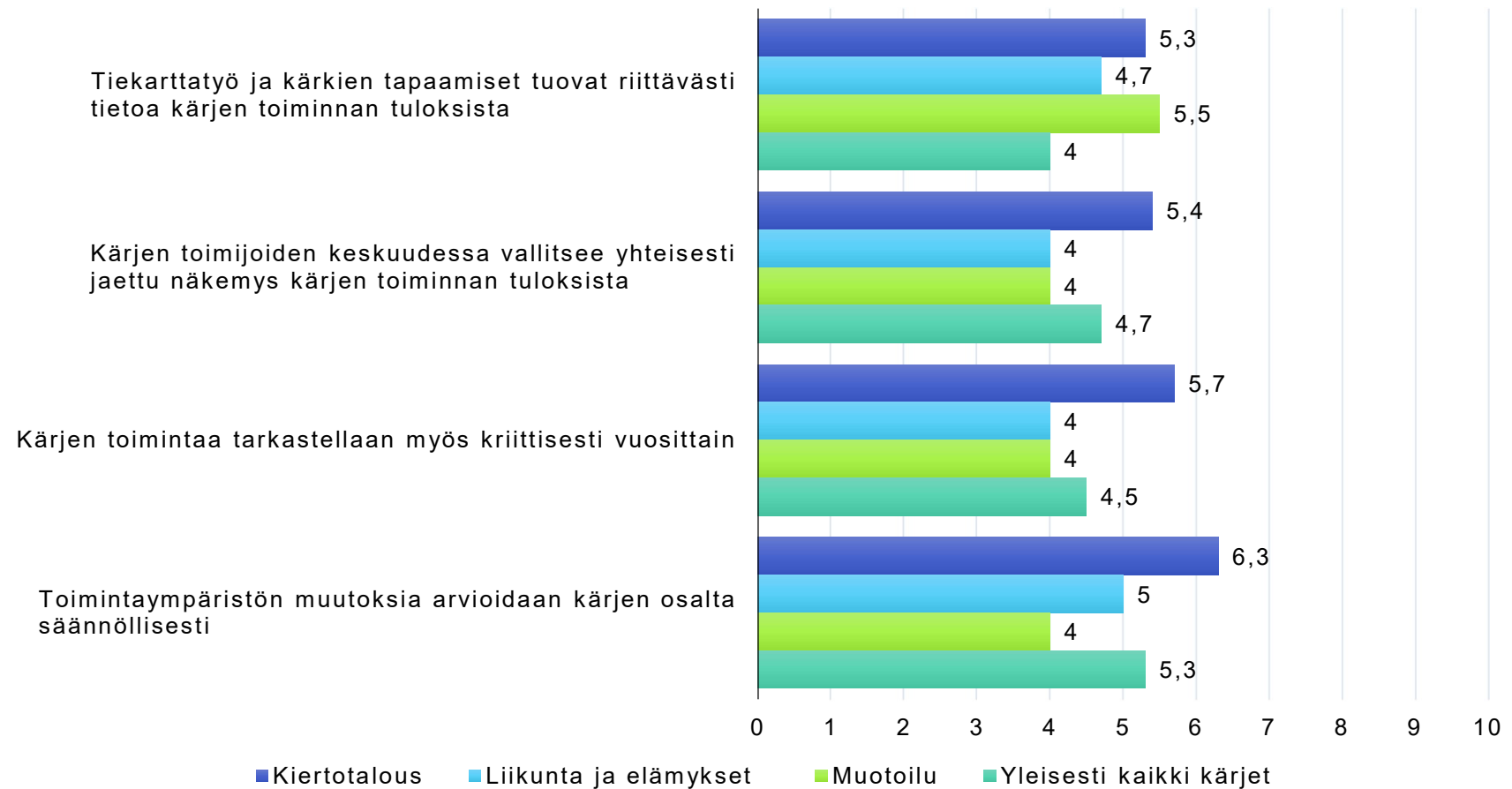

Taustoitus

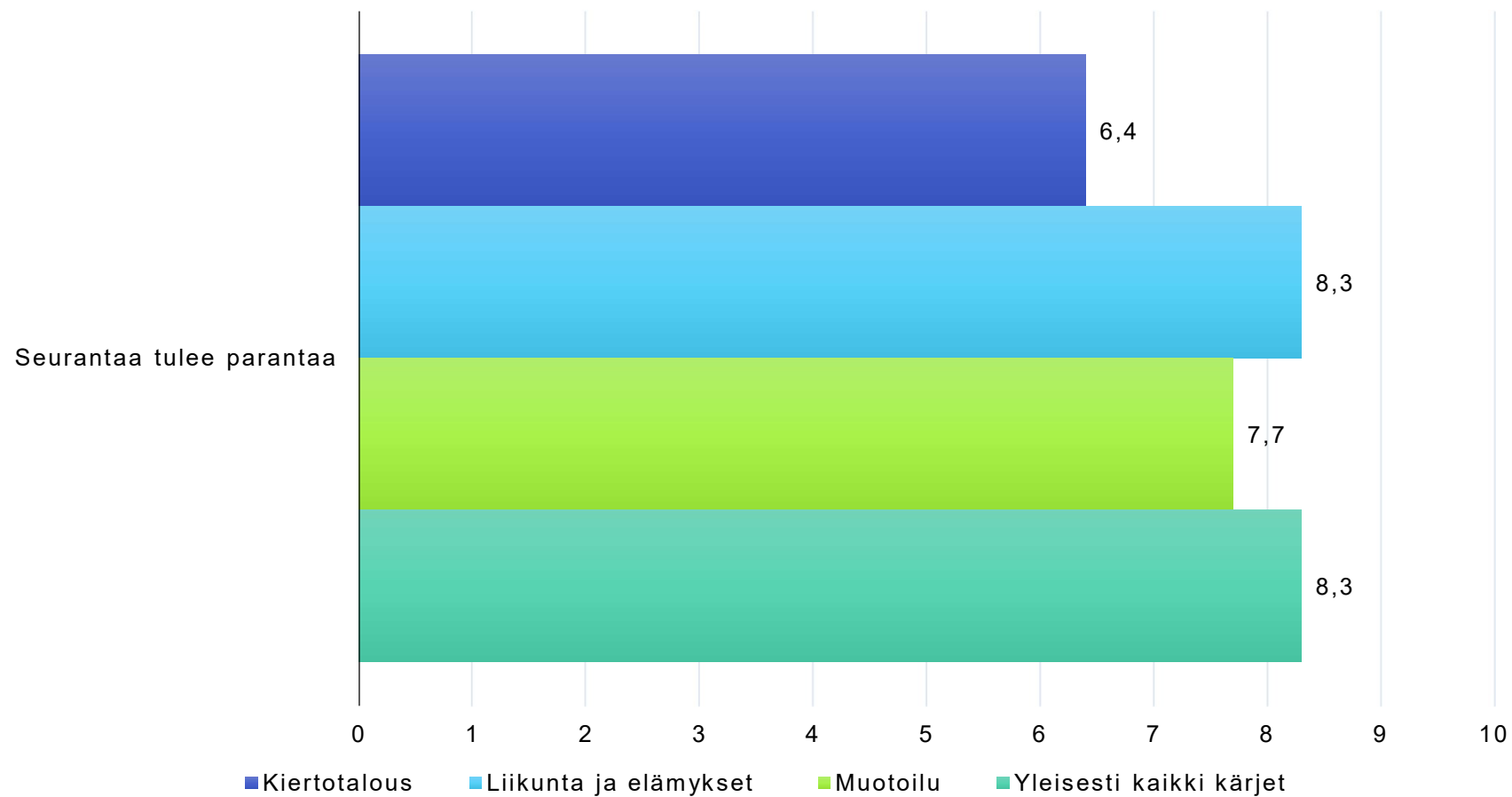
Kuinka vaikuttava Älykkään erikoistumisen strategia on oman toimintasi kannalta?

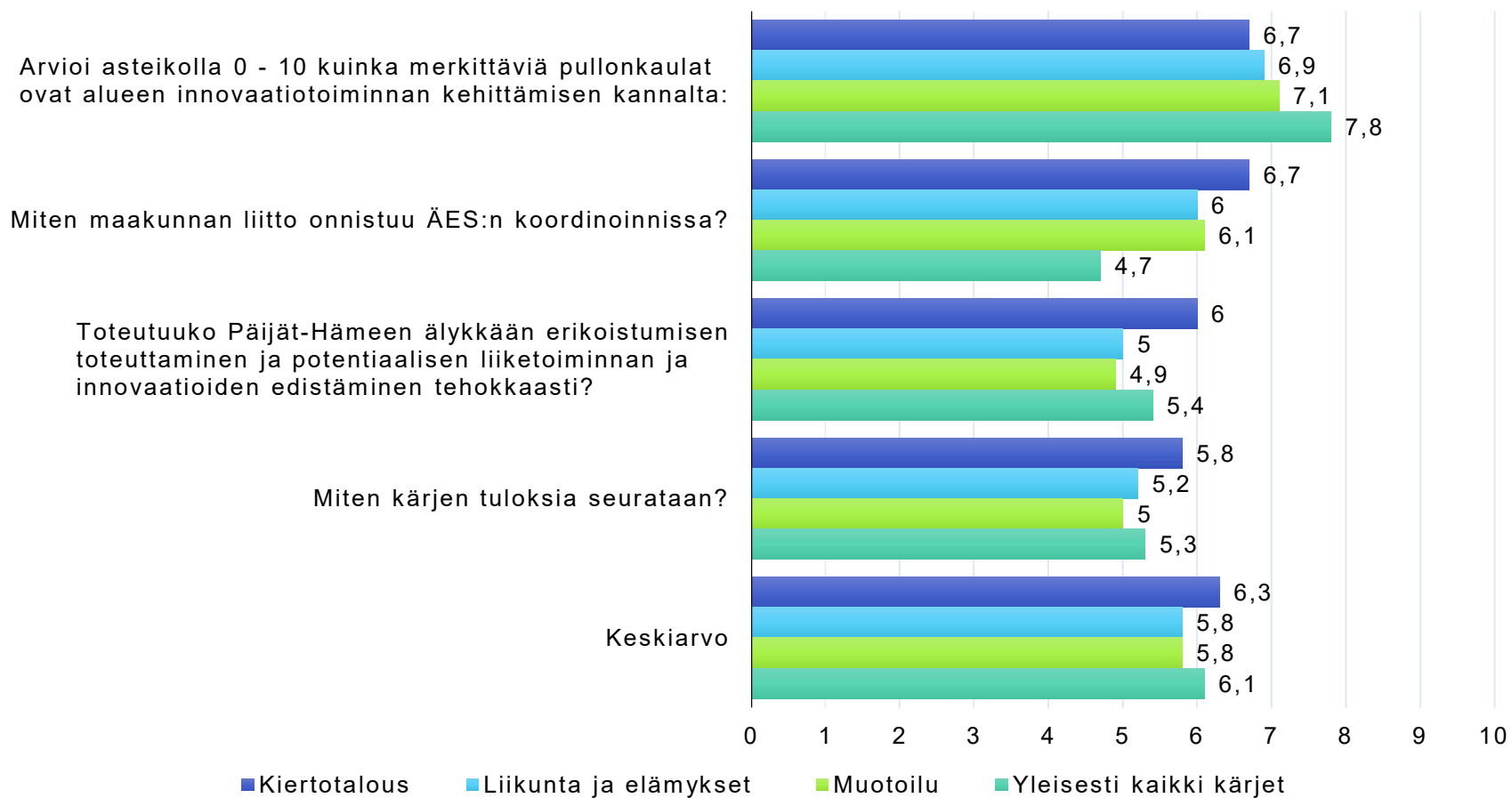
Miten kärjen tuloksia seurataan?

Tuleeko seuranta parantaa?

Kokonaiskeskiarvot

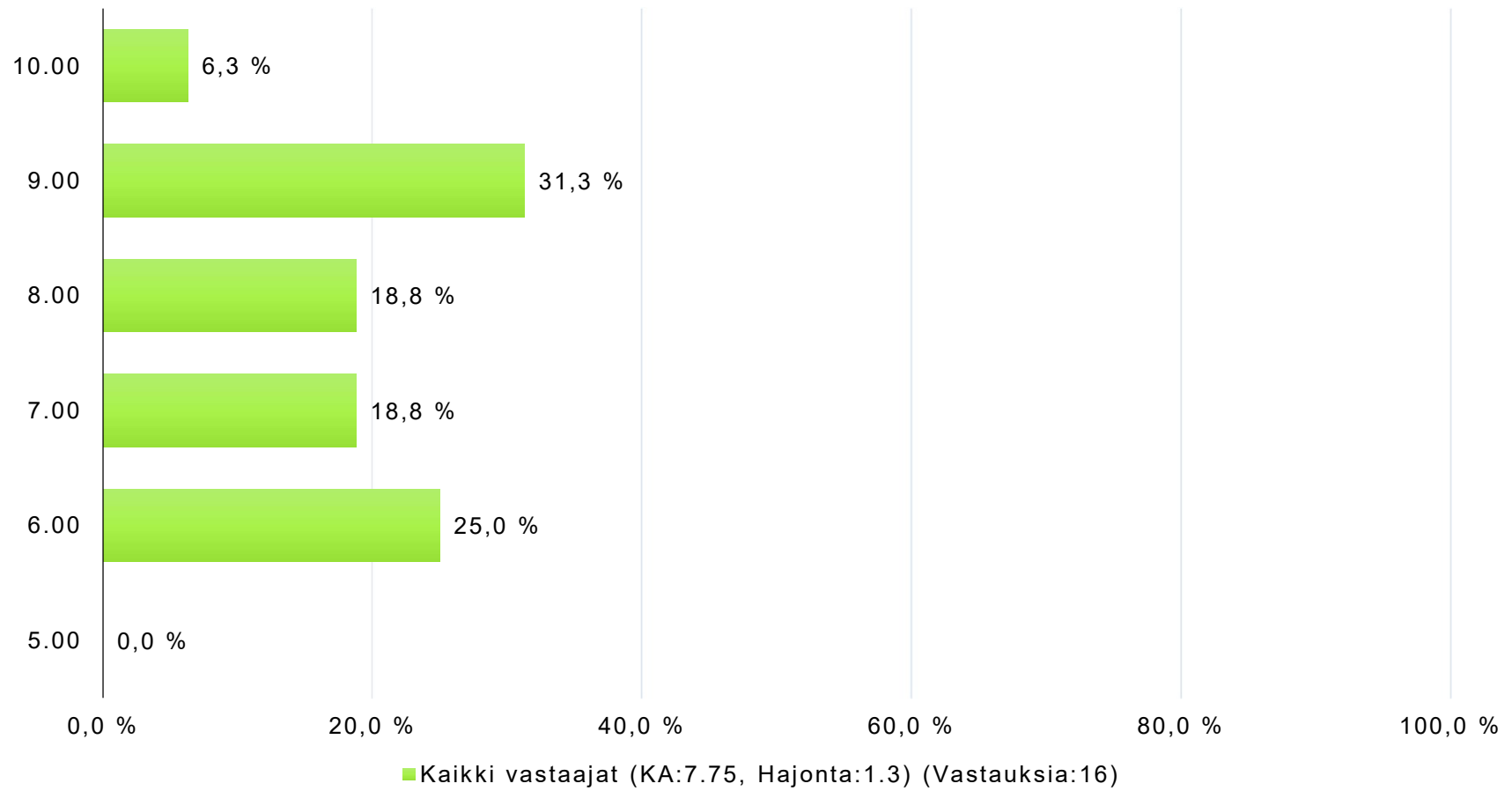

Pullonkaulat

Arvioi, kuinka merkittäviä tunnistetut pullonkaulat ovat ÄE-toiminnan kannalta

Uusien teknologioiden käyttöön ottaminen ei ole riittävää

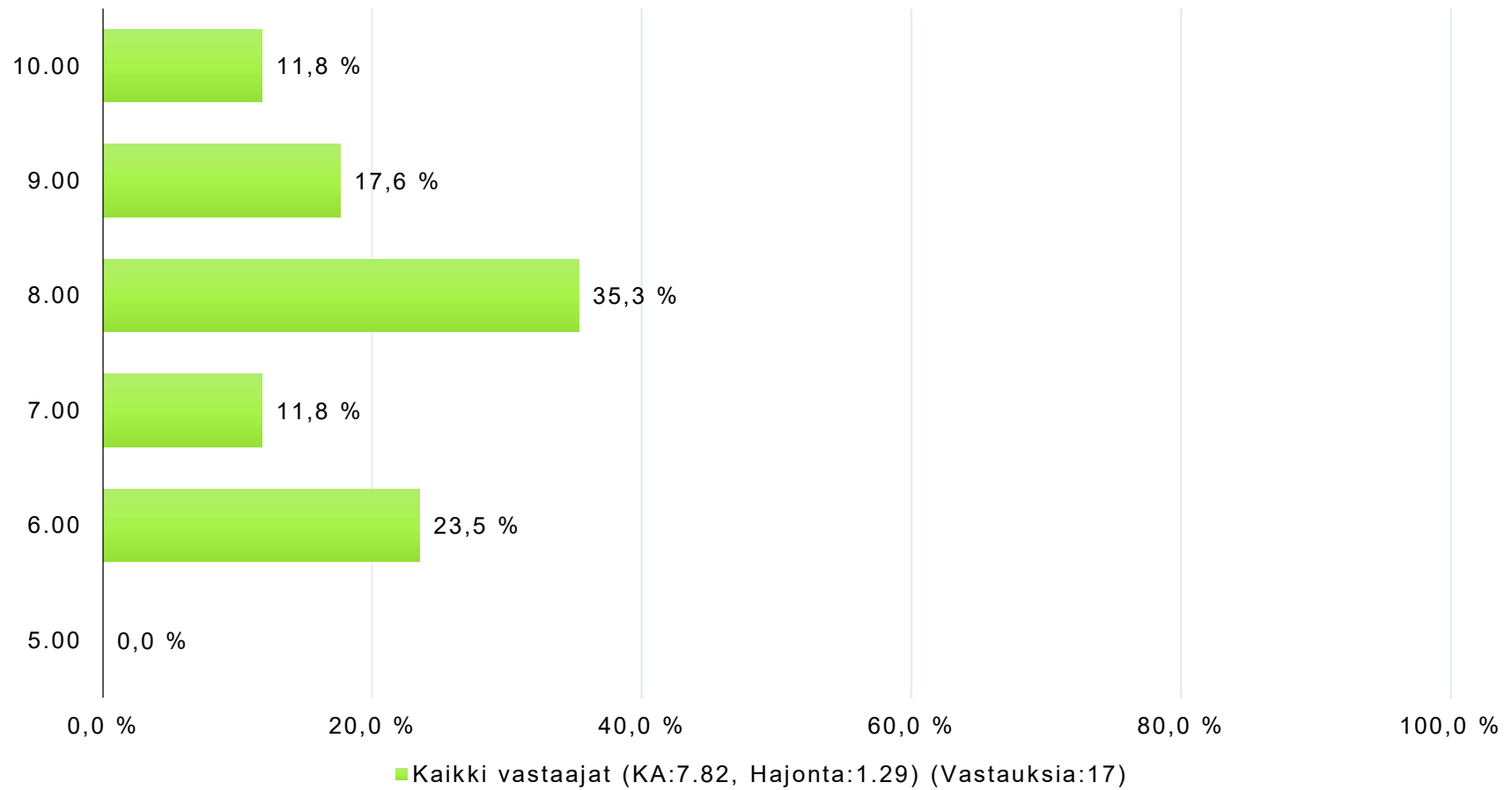
(0 = Ei merkittävä, 10 = Erittäin merkittävä)

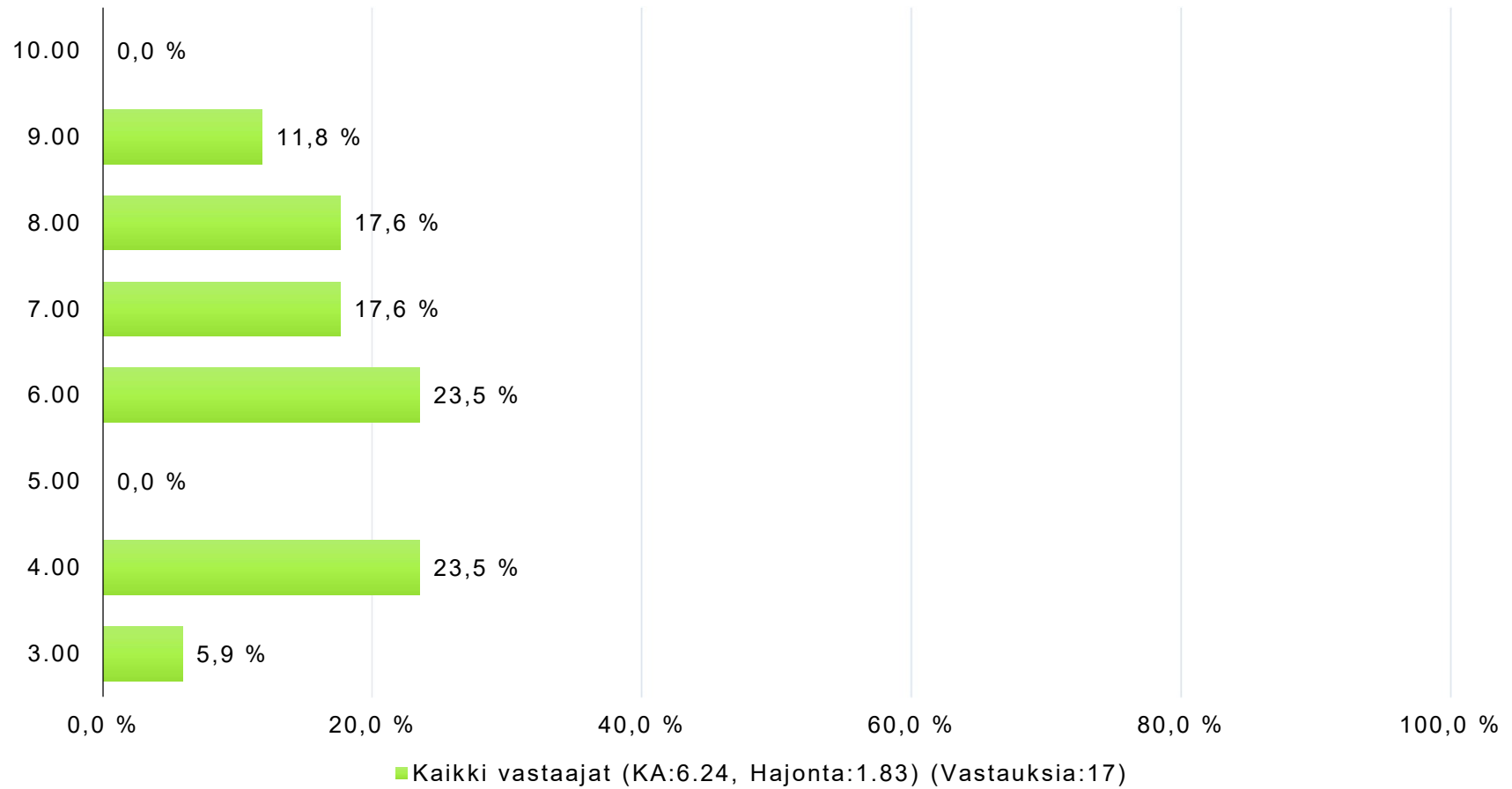
Innovaatioiden kaupallistamisessa ei onnistuta riittävän hyvin

(0 = Ei merkittävä, 10 = Erittäin merkittävä)

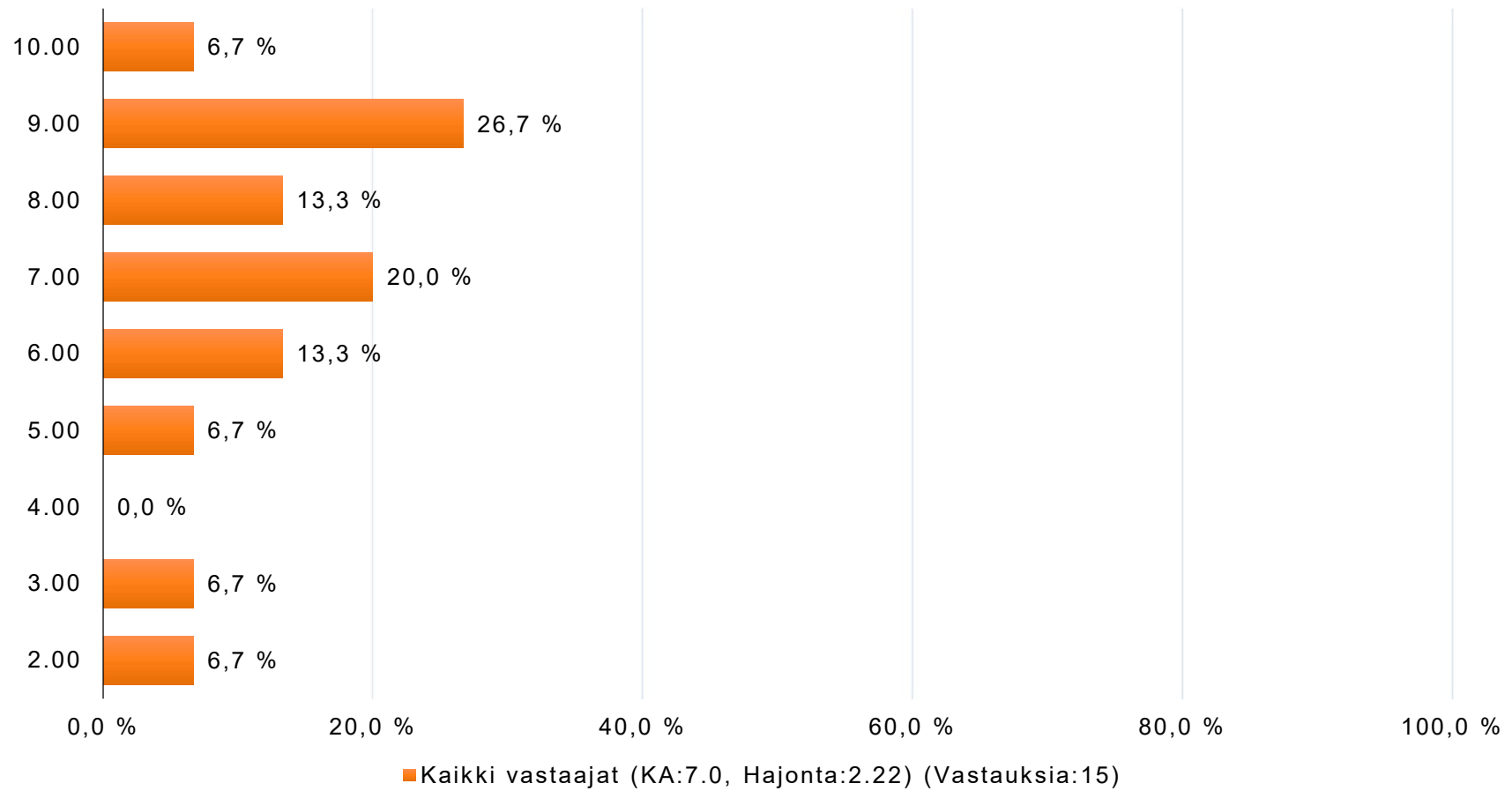
Tutkimus- ja koulutuslaitosten kyky ottaa huomioon yritysten tarpeet ei ole riittävällä tasolla

(0 = Ei merkittävä, 10 = Erittäin merkittävä)

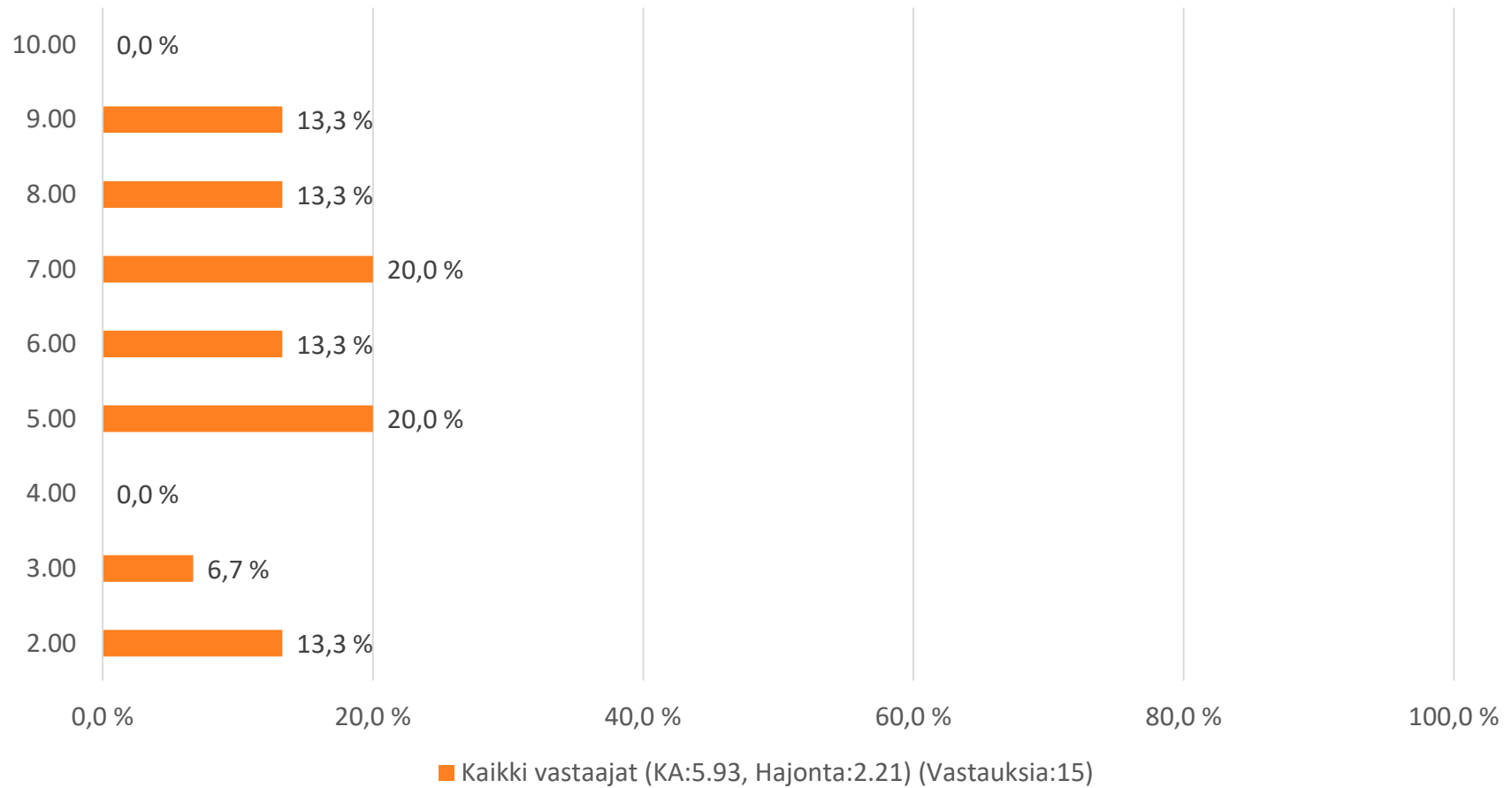
Yliopistojen ja korkeakoulujen yhteistyö yritysten kanssa ei ole riittävän tiivistä

(0 = Ei merkittävä, 10 = Erittäin merkittävä)

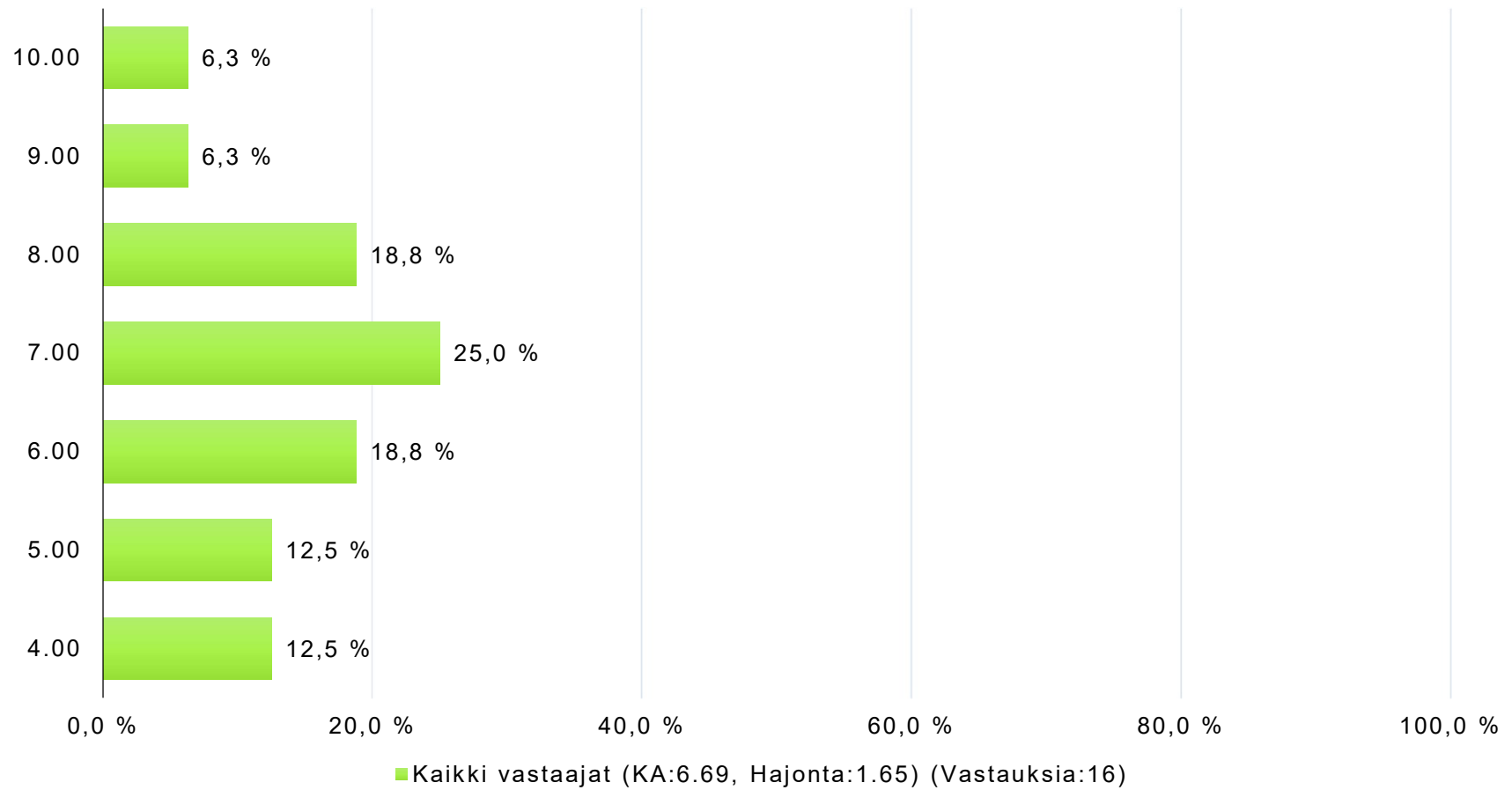
Yliopistojen ja korkeakoulujen sekä muiden oppilaitosten keskinäinen yhteistyö ei ole riittävän tiivistä

(0 = Ei merkittävä, 10 = Erittäin merkittävä)

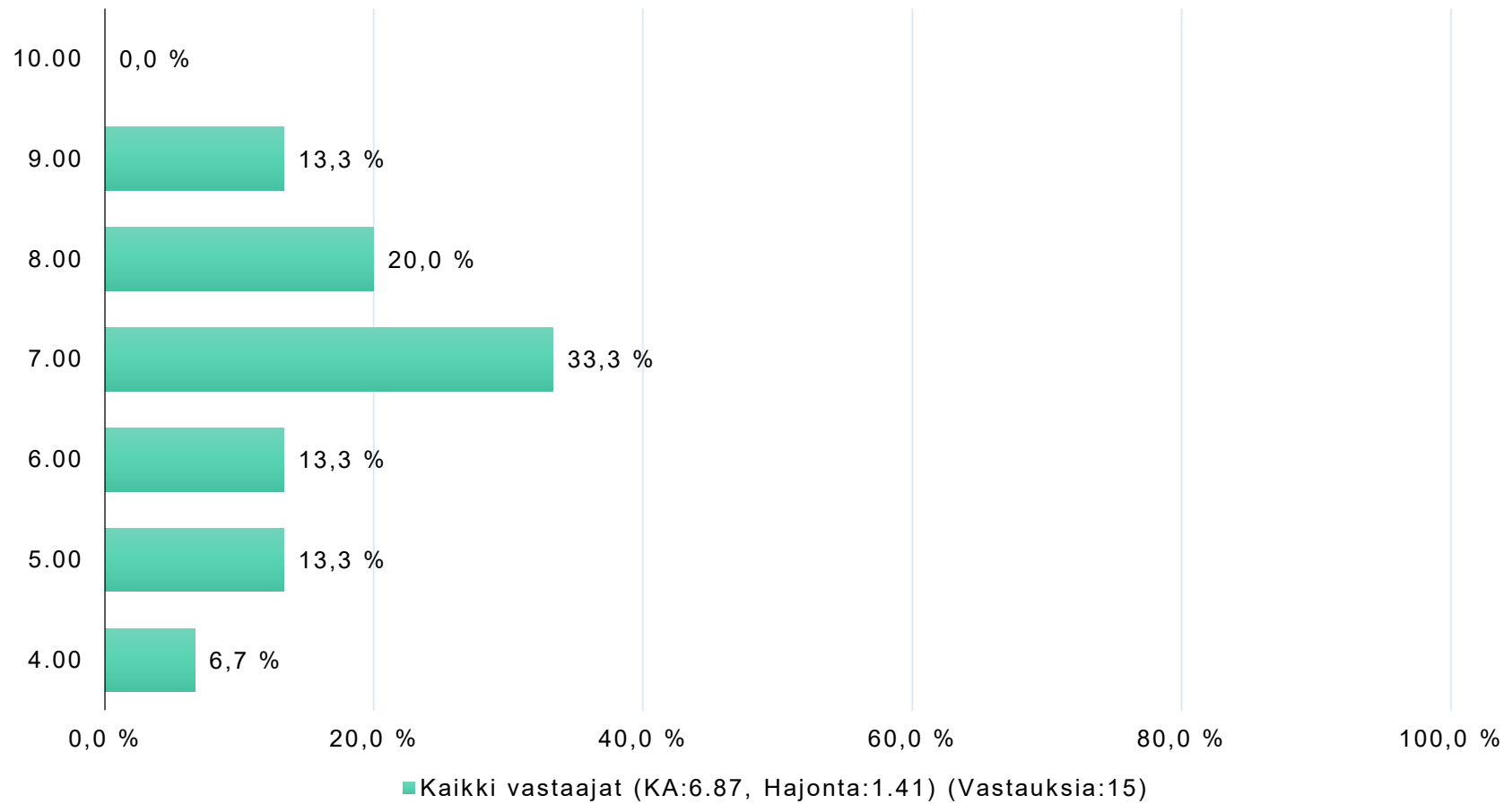
Tuki- ja välittäjäorganisaatioiden kyky toimia tiedon välittäjänä ei ole riittävää

(0 = Ei merkittävä, 10 = Erittäin merkittävä)

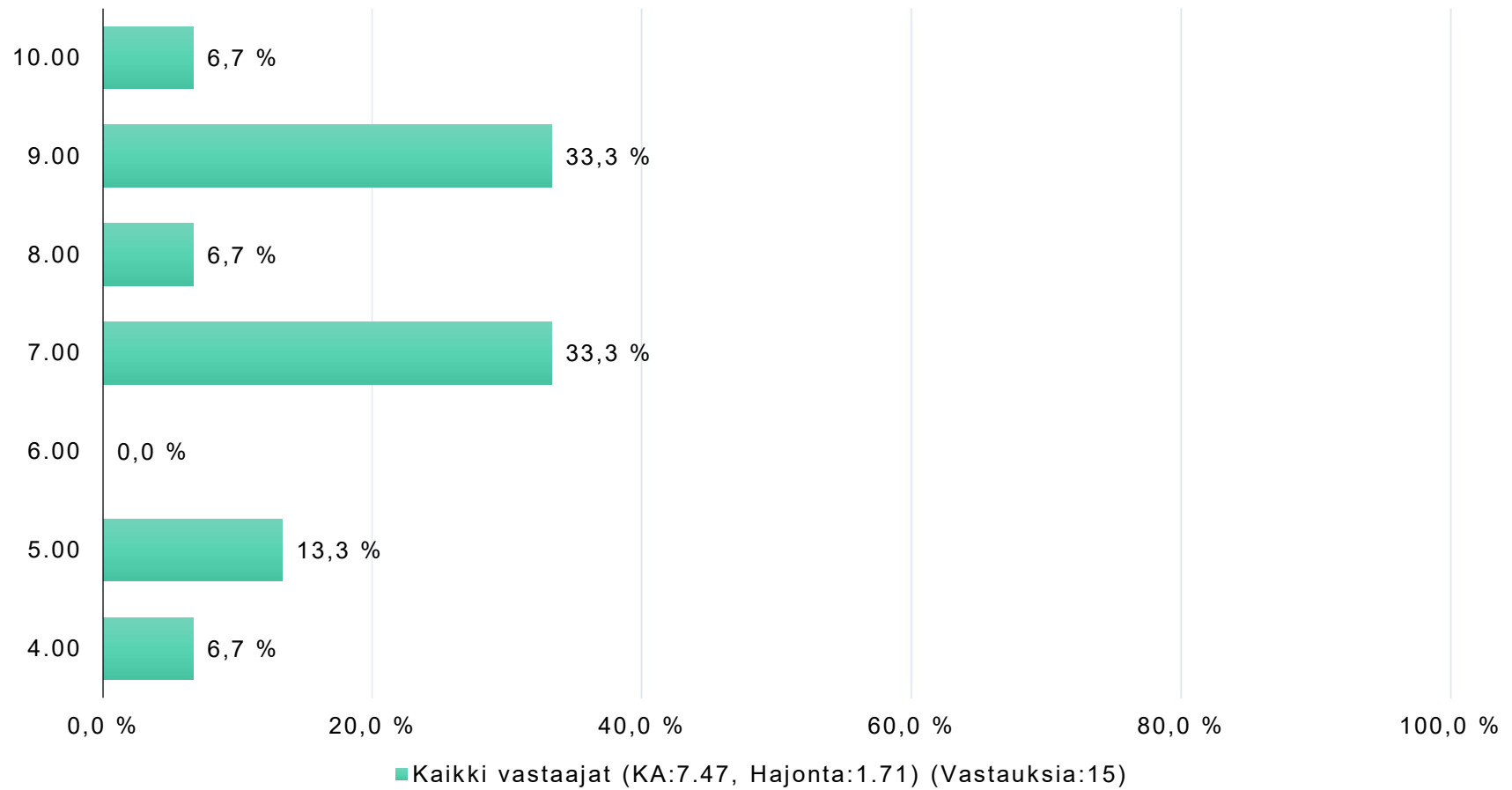
Tiedon siirtyminen kv-yrityksistä paikallisiin yrityksiin ei ole riittävää

(0 = Ei merkittävä, 10 = Erittäin merkittävä)

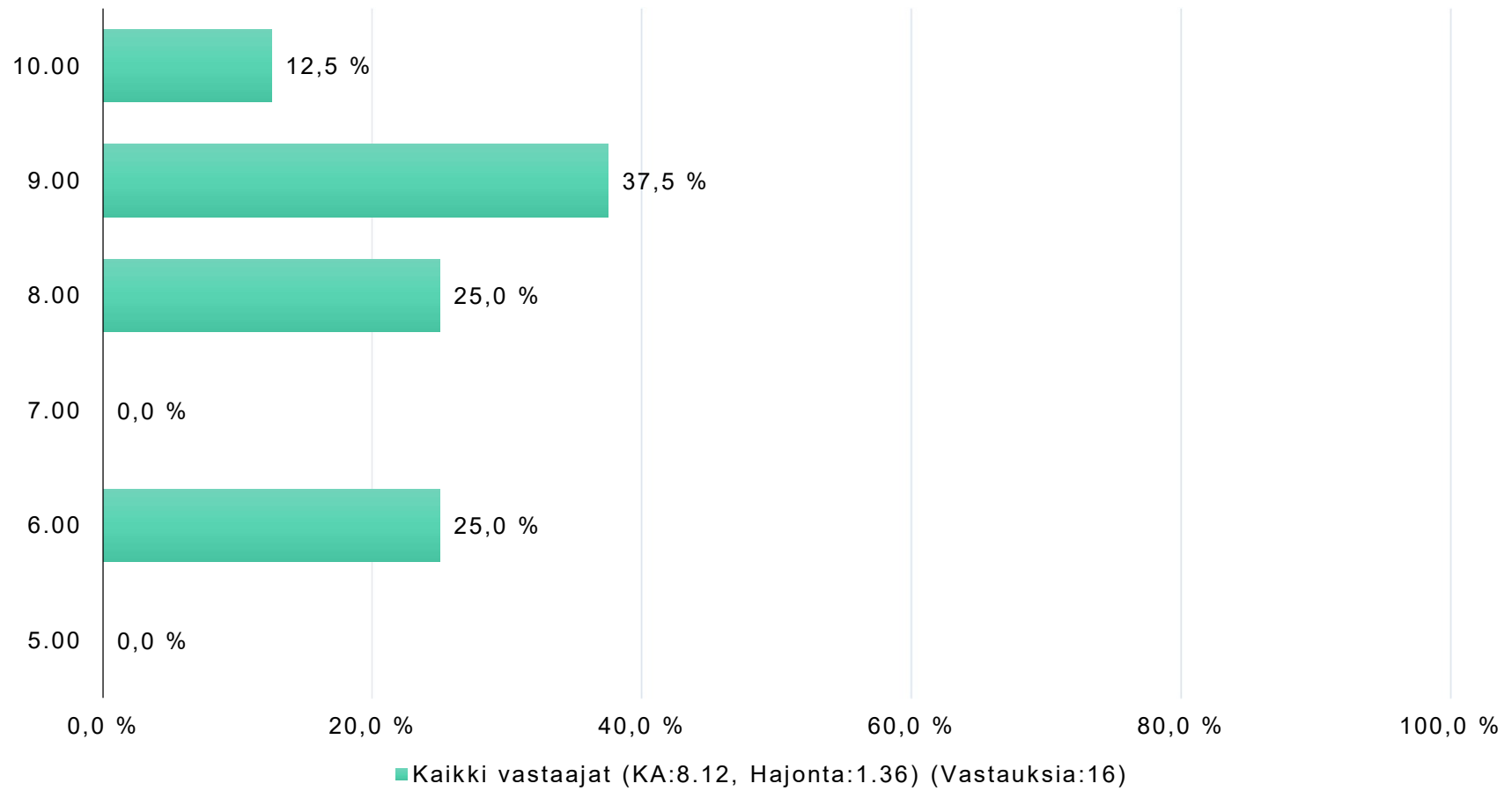
Alueella koetaan puutetta riskirahoituksesta

(0 = Ei merkittävä, 10 = Erittäin merkittävä)

TKI-rahoitusta käytetään vähän verraten muihin maakuntiin

(0 = Ei merkittävä, 10 = Erittäin merkittävä)

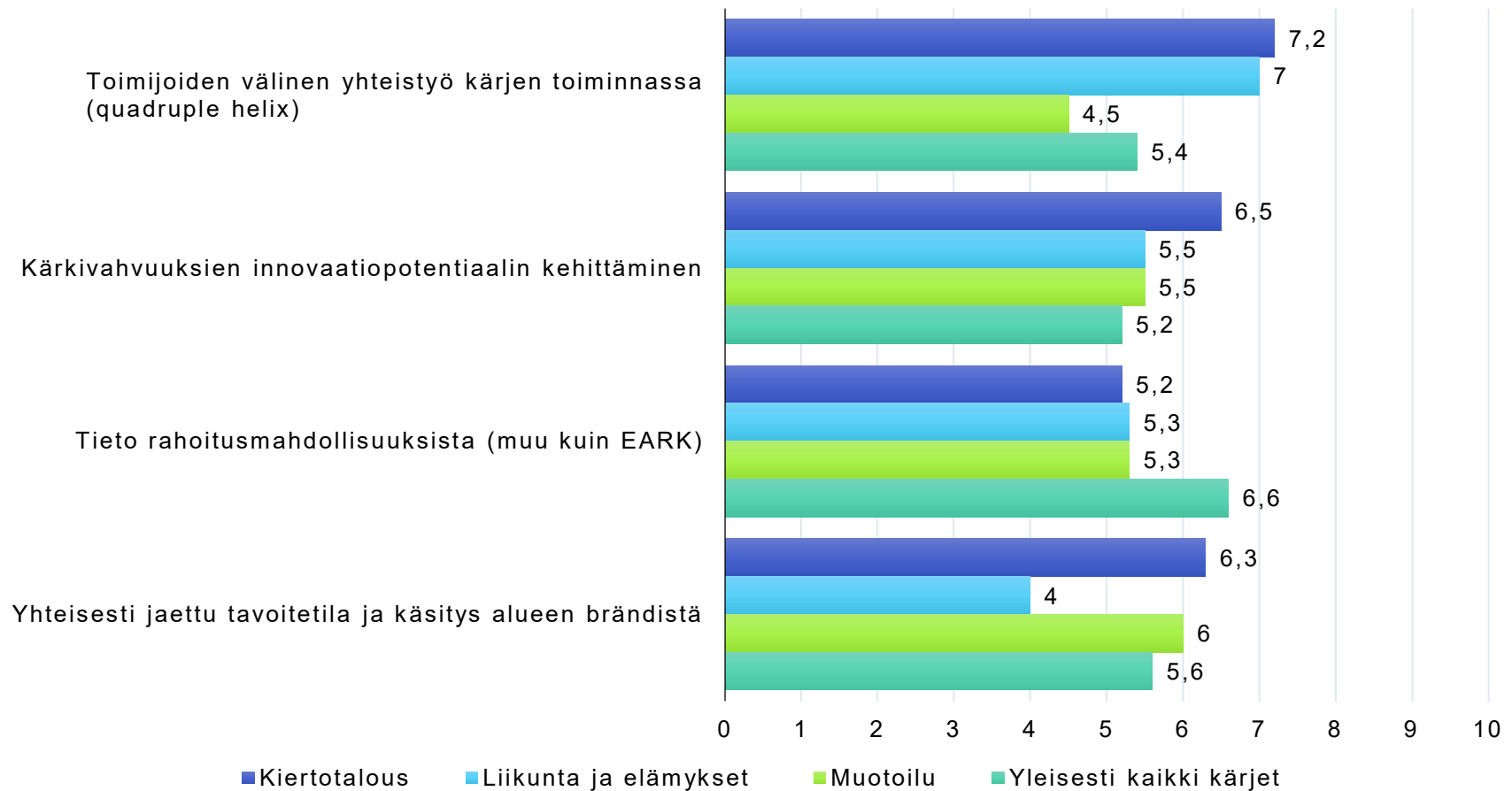

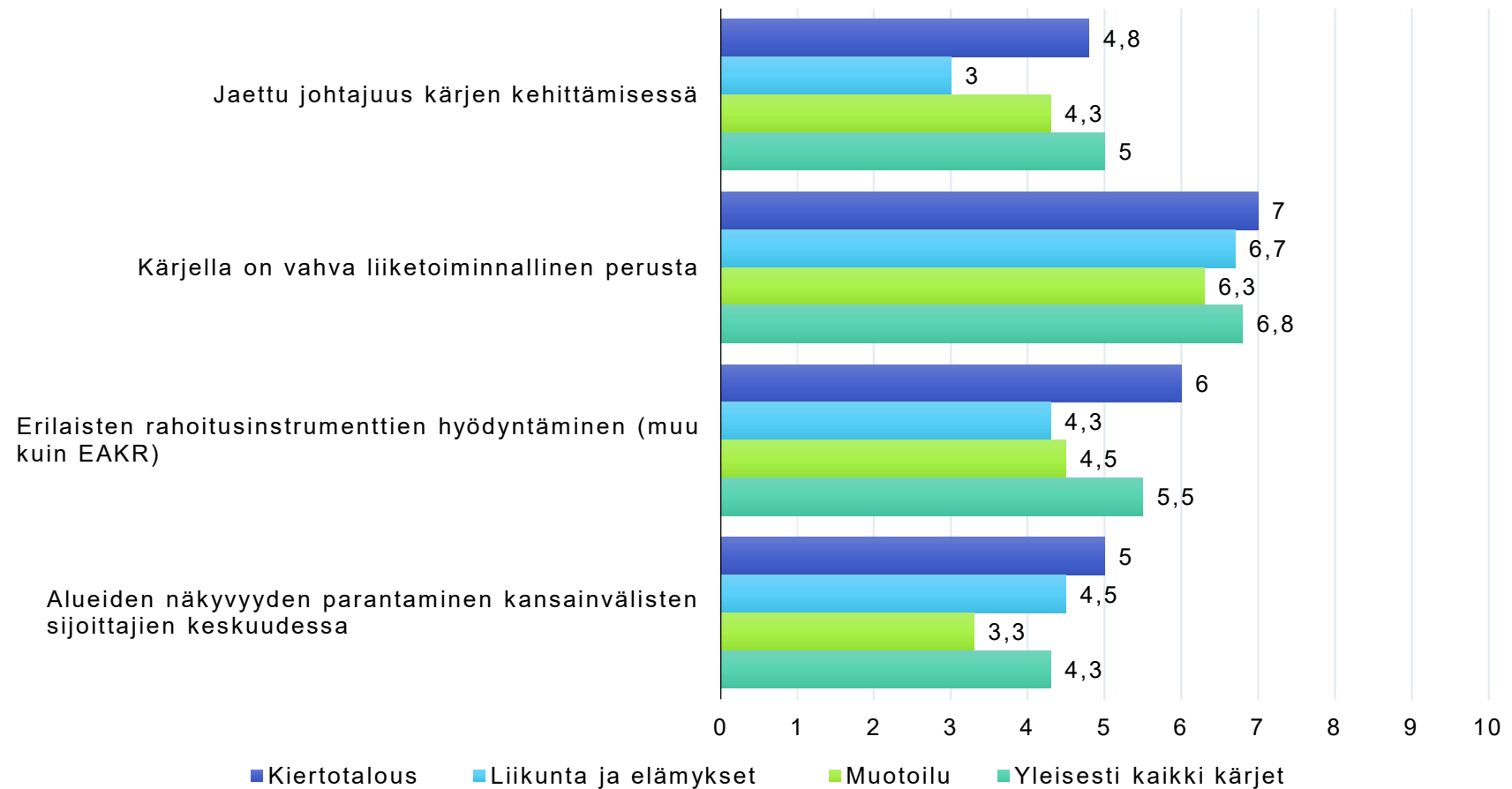
Kärkien toiminta

Arvioi kärjen toiminnan onnistumista peilaten älykkään erikoistumisen tavoitteisiin

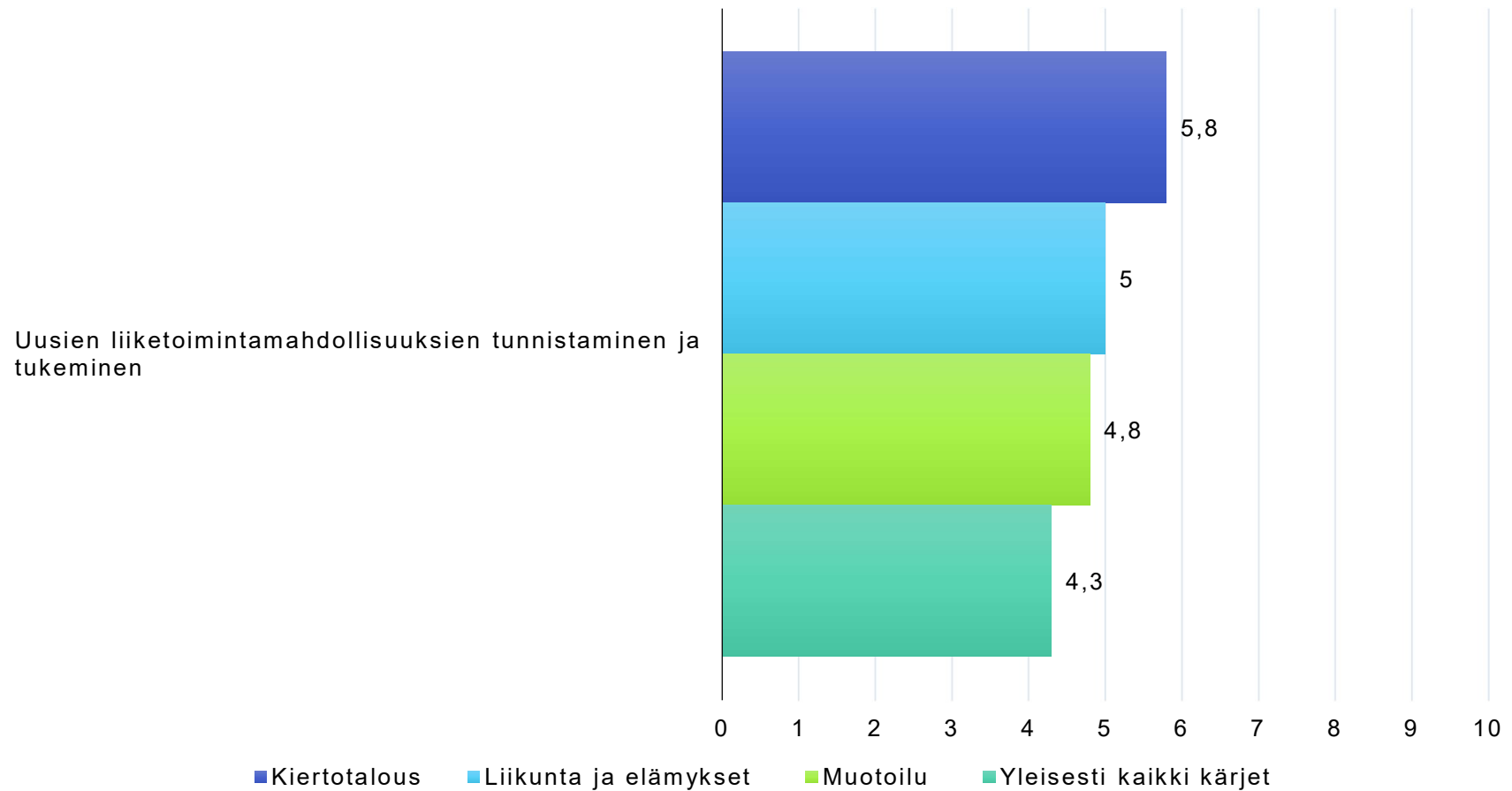
Toteutuuko Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen toteuttaminen ja potentiaalisen liiketoiminnan ja innovaatioiden edistäminen tehokkaasti? (1/3)

Toteutuuko Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen toteuttaminen ja potentiaalisen liiketoiminnan ja innovaatioiden edistäminen tehokkaasti? (2/3)

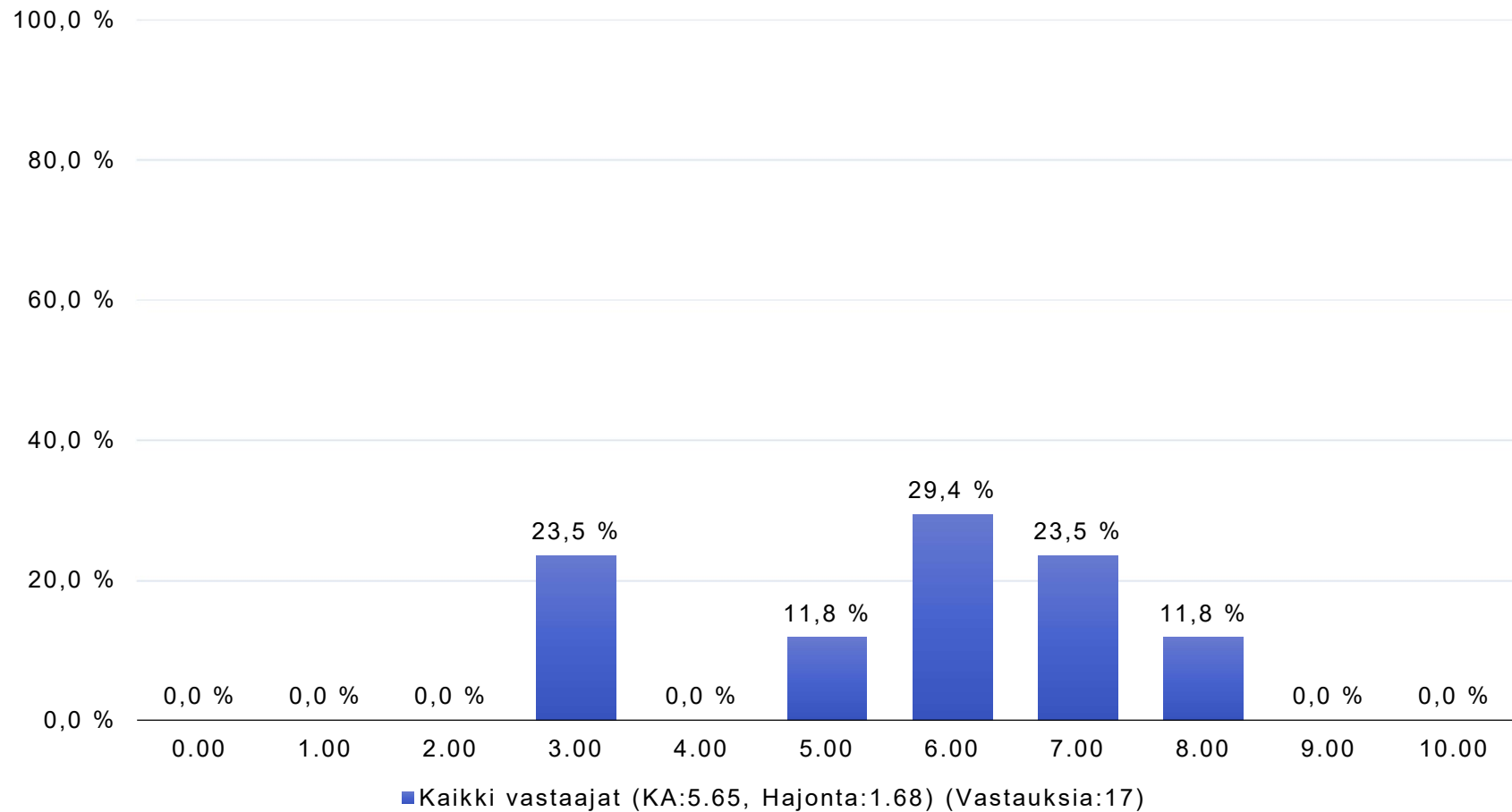
Toteutuuko Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen toteuttaminen ja potentiaalisen liiketoiminnan ja innovaatioiden edistäminen tehokkaasti? (3/3)

PH-liiton koordinaatio

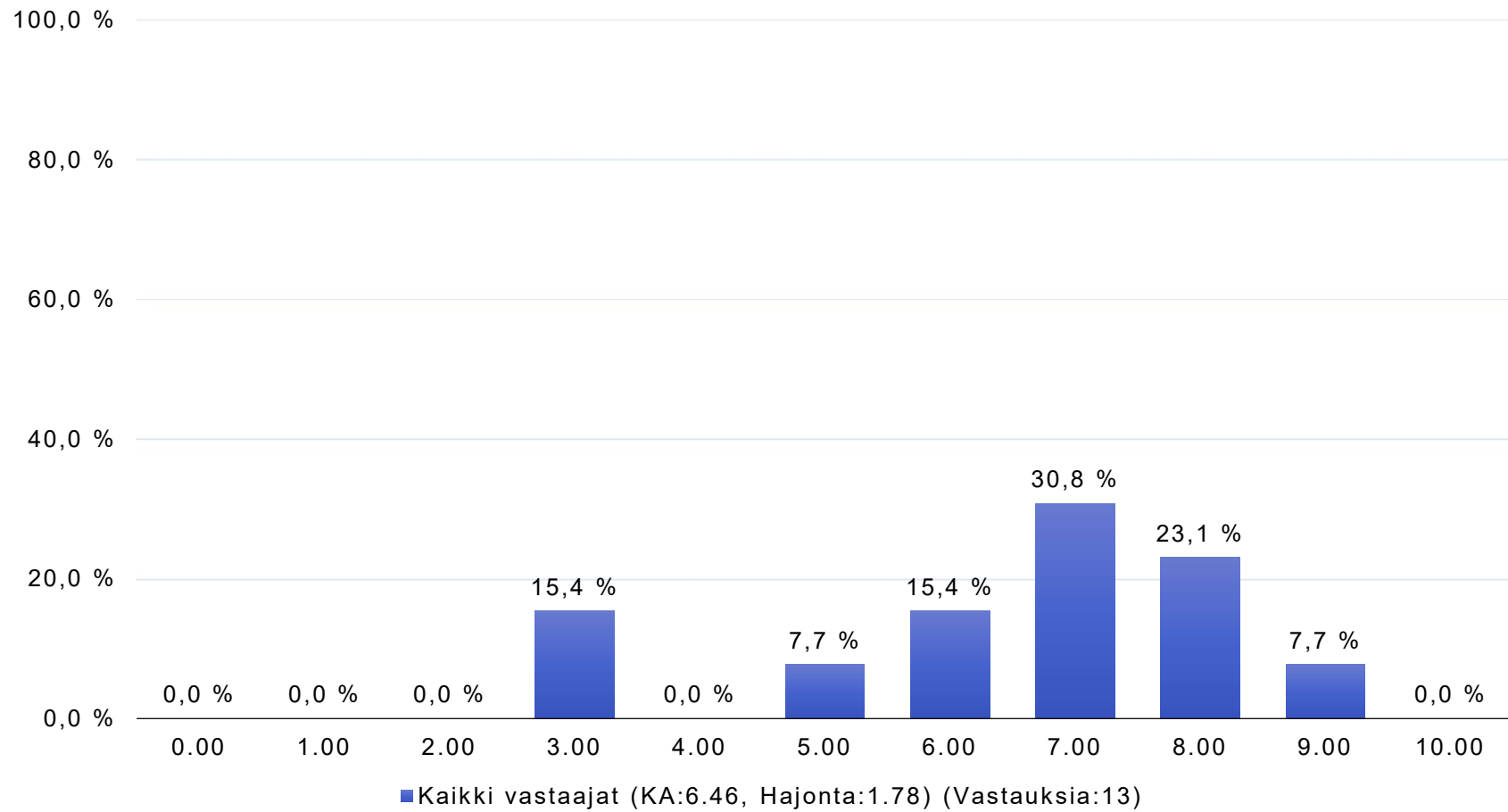
Käyttääkö PH-liitto riittävästi resursseja ÄE-työn koordinointiin ja toimeenpanoon?

(0 = Ei lainkaan, 10 = Erittäin hyvin)

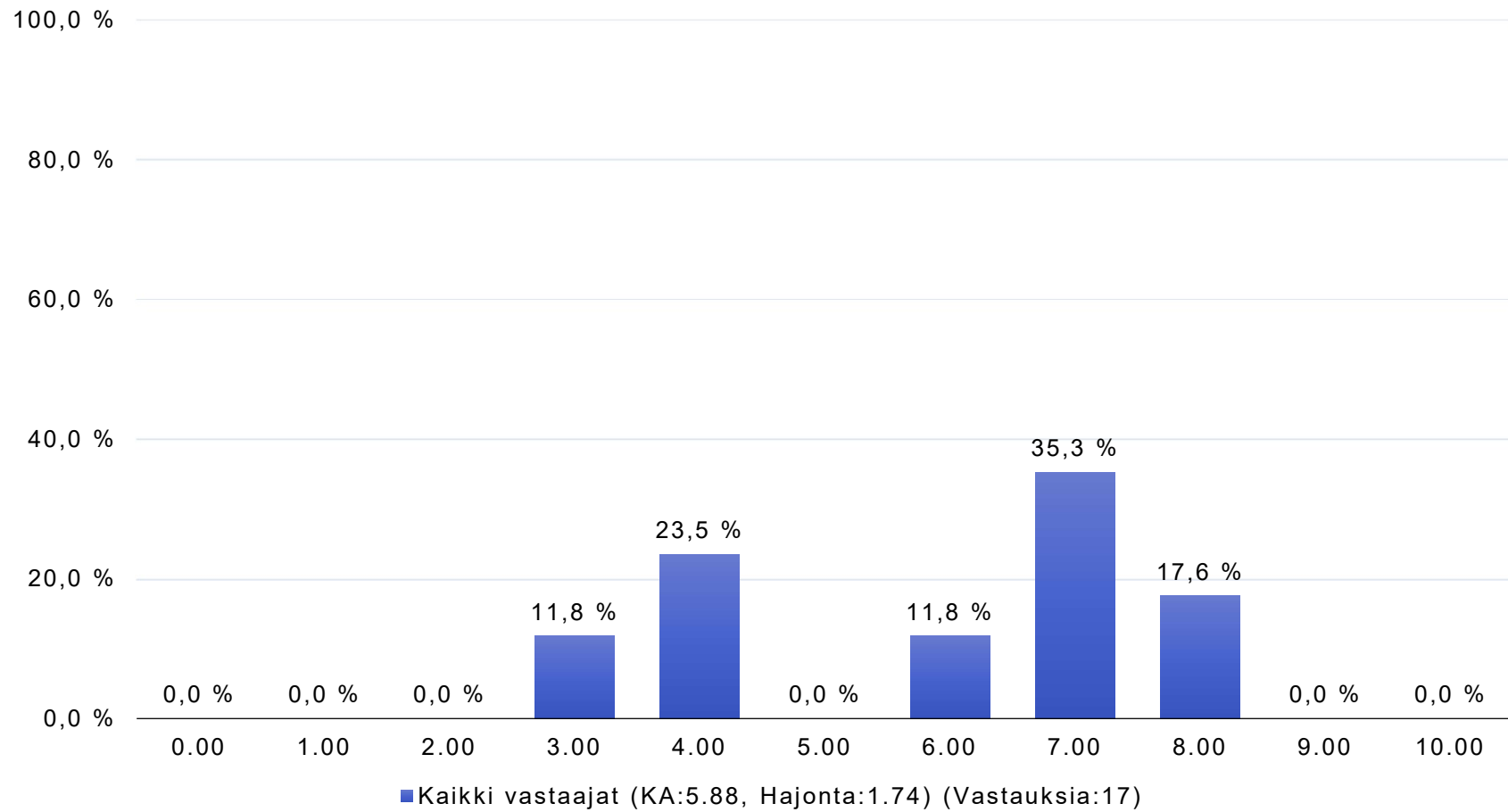
Onko PH-liitolla riittävästi osaamista koordinointiin ja ÄE-työn toimeenpanoon?

(0 = Ei lainkaan, 10 = Erittäin hyvin)

Onnistuuko PH-liitto sidosryhmien osallistamisessa?

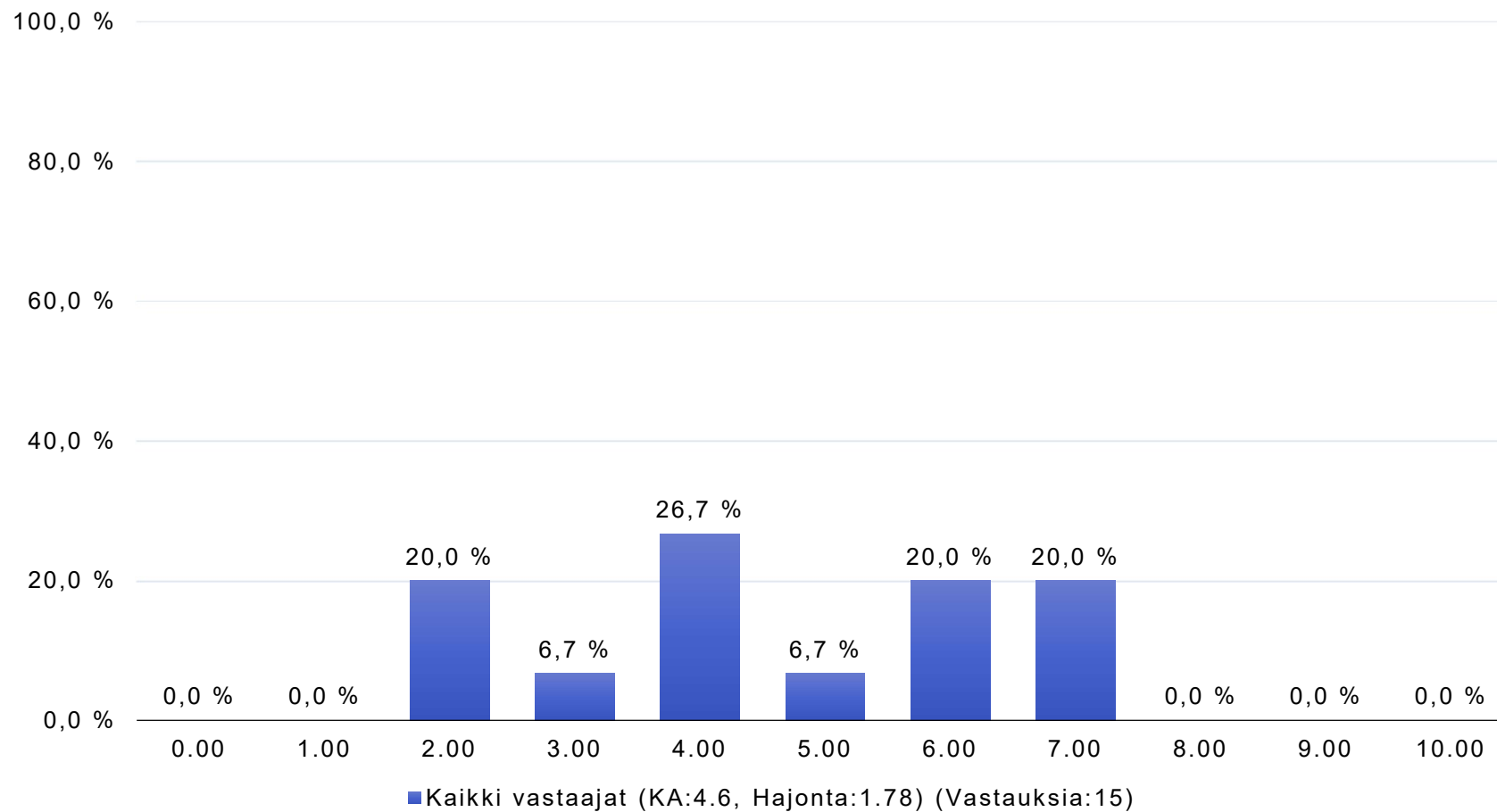
(0 = Ei lainkaan, 10 = Erittäin hyvin)

Viestiikö PH-liitto riittävästi ÄE-strategiasta?

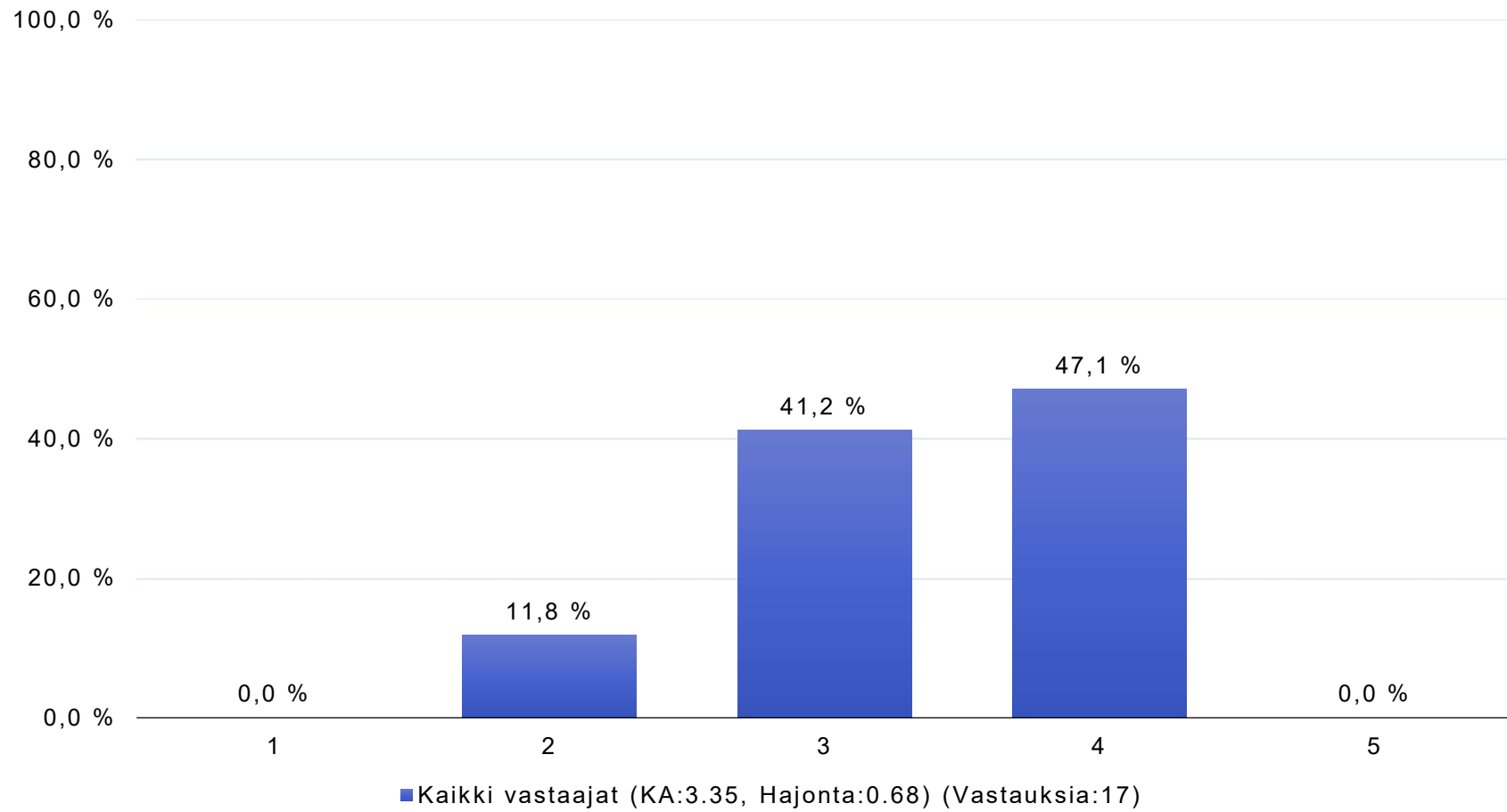
(0 = Ei lainkaan, 10 = Erittäin hyvin)

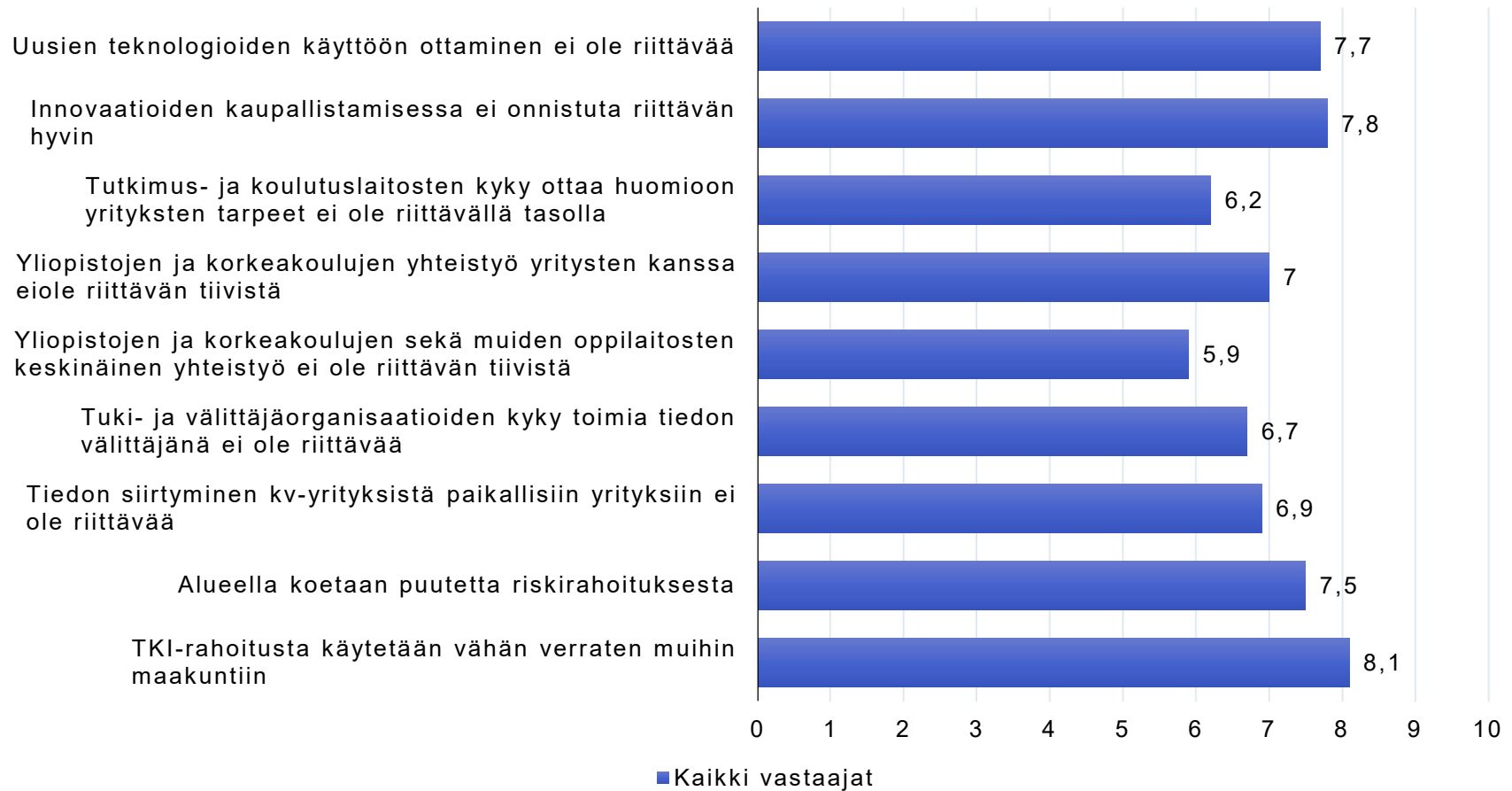
Yhteenveto

- Kaikki vastaajat

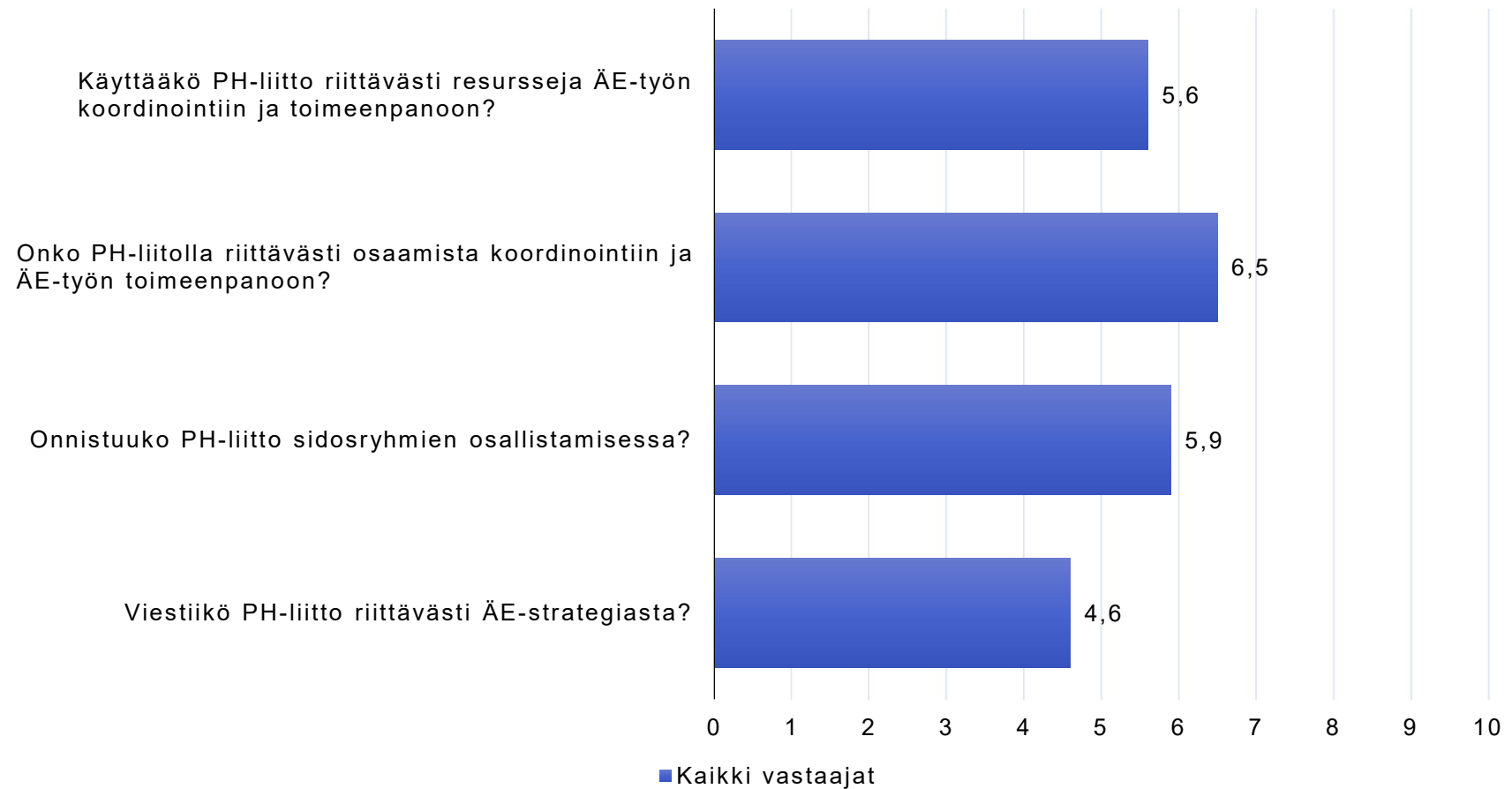
Kokemus toimijoiden välisestä yhteistyöstä tähän mennessä liittyen ÄES:n toteutukseen?

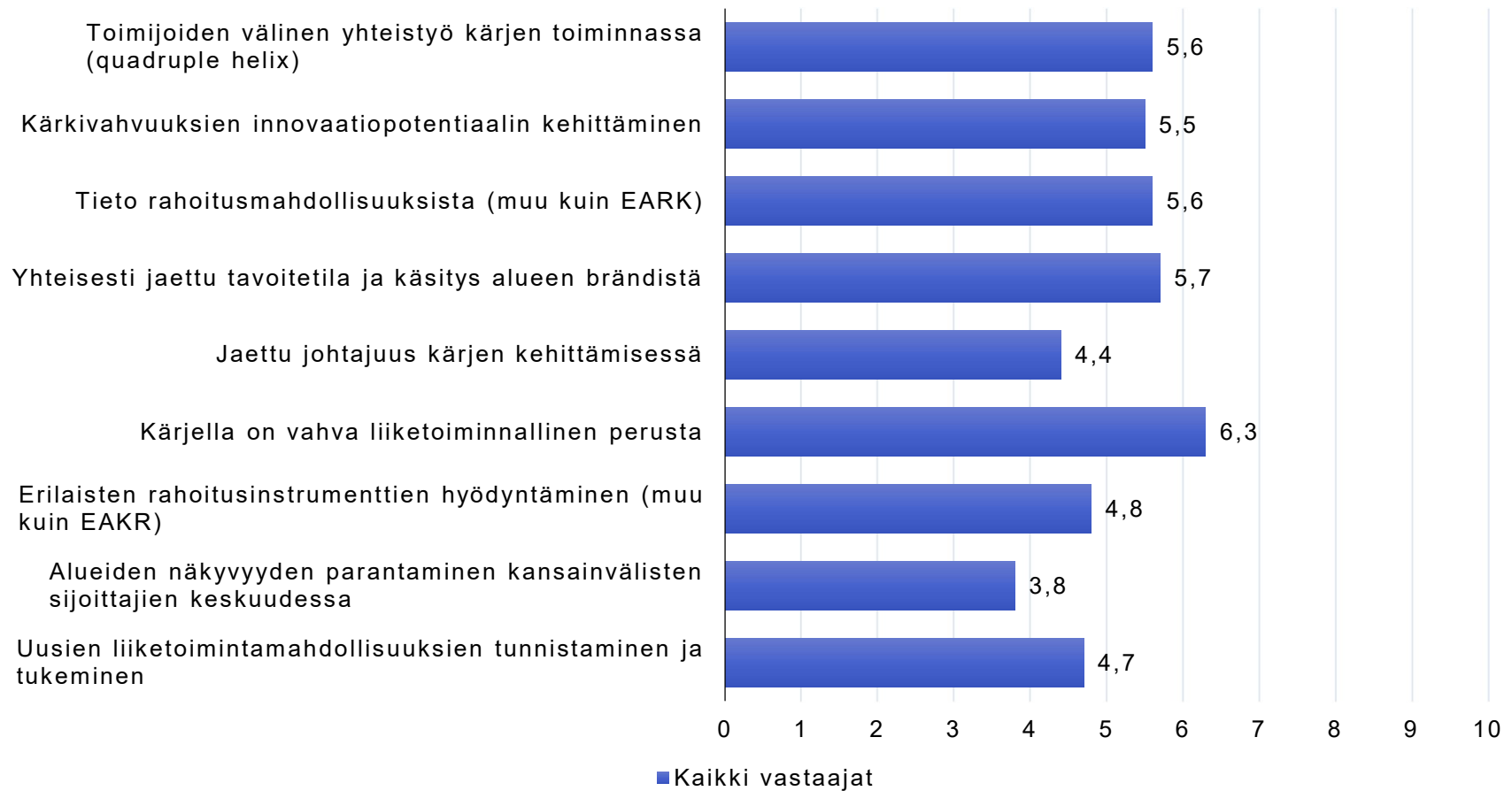
Arvioi asteikolla 0 - 10 kuinka merkittäviä pullonkaulat ovat alueen innovaatiotoiminnan kehittämisen kannalta:

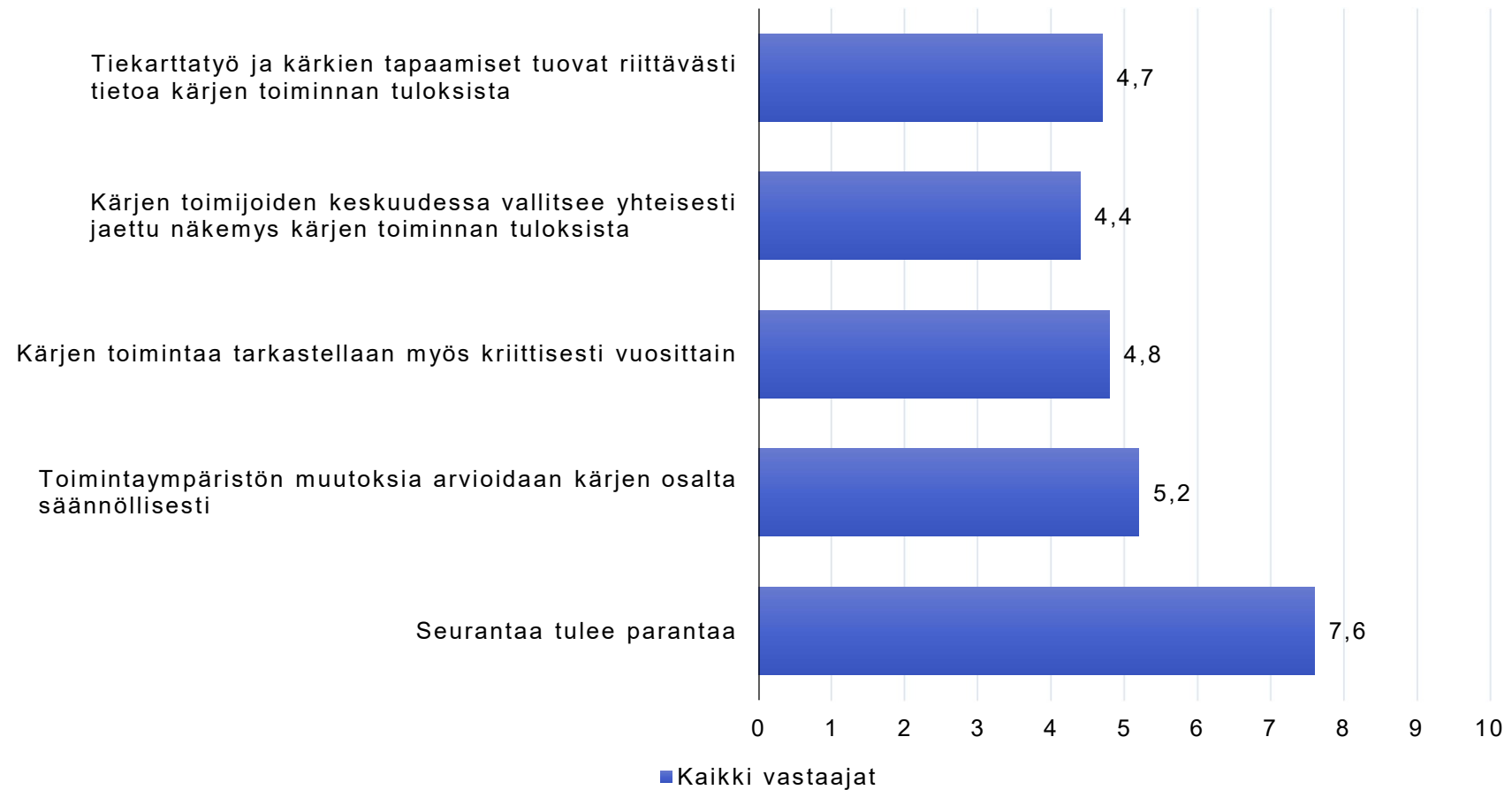
Miten maakunnan liitto onnistuu ÄES:n koordinoinnissa? Onko maakunnan liitolla tarvittava osaaminen ja resurssit koordinoida, kehittää ja toimeenpanna älykkään erikoistumisen strategiaa?

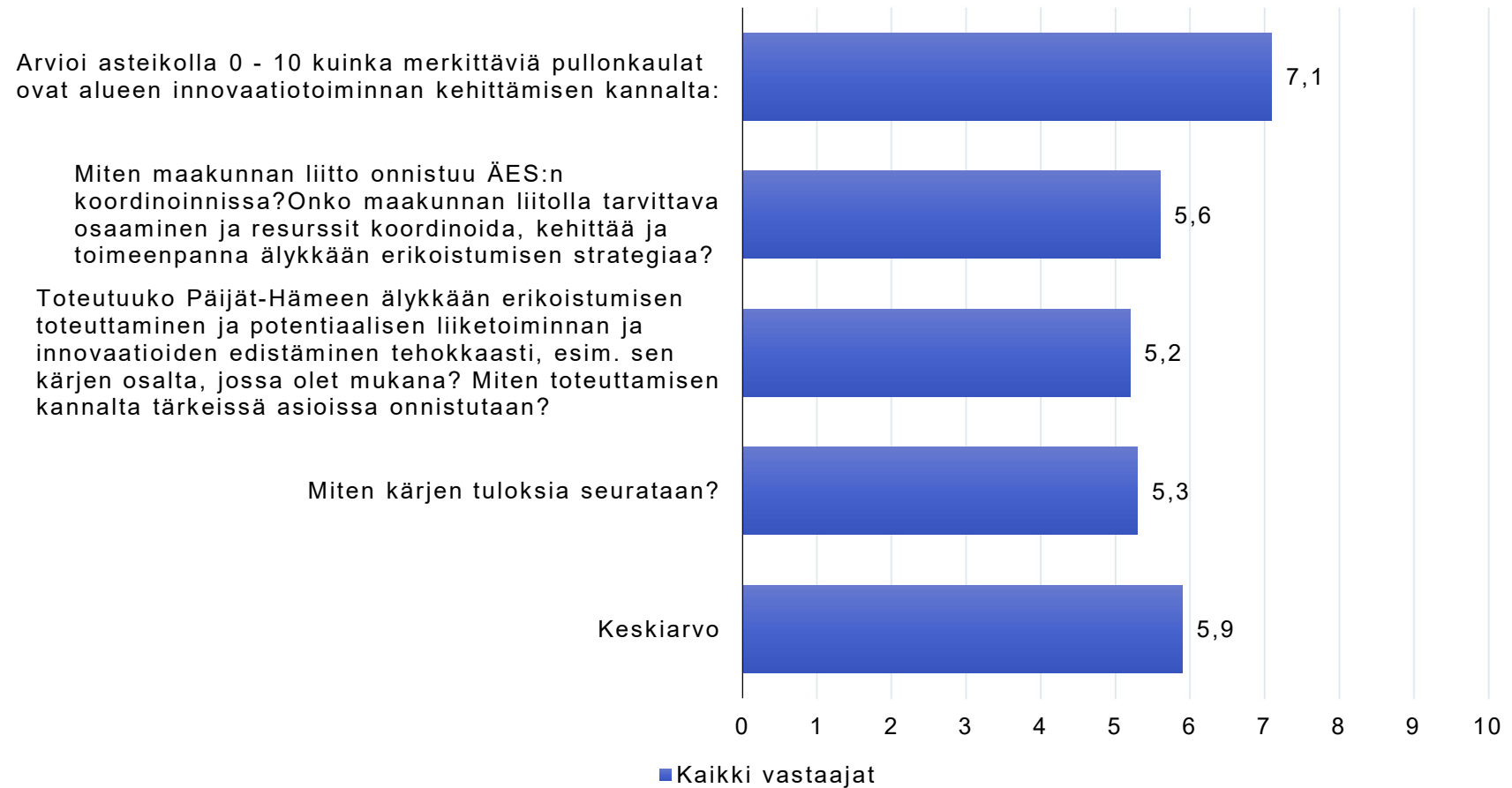
Toteutuuko Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen toteuttaminen ja potentiaalisen liiketoiminnan ja innovaatioiden edistäminen tehokkaasti?

Miten kärjen tuloksia seurataan?

Kokonaiskeskiarvot

Avovastauksia

Pullonkaulojen kehittäminen

Uusien teknologioiden käyttöön ottaminen (Kaikki vastaajat)

- rahoitus
- Yhteistyöhankkeita, pilotointia, hyvien käytänteiden jakamista (esim oppilaitokset tukena tässä pk-sektorin suuntaan esimerkkien jakamisessa ym)
- Uusien teknologioiden nopeampi käyttöönotto edellyttää tiiviimpien kehittäjäyhteisöjen luomista, jotta teknologiaa kehittävät yritykset ja korkeakoulut hyötyvät toistensa osaamisesta ja resursseista. Korkeakouluilla on pilotointi- ja testausympäristöjä, jotka tulisi saada paremmin alueen hyötykäyttöön. Toisaalta uutta teknologiaa kehittävät yritykset etenevät nopealla syklillä ja odottavat kehittäjäkumppaneilta vastaavasti ripeää reagointia mikä on korkeakouluille välillä haaste. Tähän pullonkaulaan tulee hakea ratkaisuja uudistamalla kouluttamisen ja oppimisen tapoja eli siirtymällä korkeakouluissa projektioppimiseen.
- Muotoilun menetelmien kautta varmistetaan uuden teknologian soveltamisen valmiudet ja vielä merkittävämpänä teknologian hyödyntämisen tavat ja tarve.
- Joiltain osin uusien teknologioiden käyttöönotossa tarvitaan melko suuria rahallisia investointeja, joita voi olla vaikea saada.
- Tarvitaan eri toimijoiden (yksityinen sektori, kehittäjäorganisaatiot ja korkeakoulut ja muut oppilaitokset) jaettua näkemystä siitä, mikä on teknologioiden käytön nykytila, mitä tulevaisuuden teknologioita tarvitaan ja millaista osaamista niiden kehittämiseen on ja millaista uutta osaamista tarvitaan ja siten myös intensiivejä sekä osaamistason lisäämiseen, teknologiakokeiluihin ja testaukseen ja käyttöönottoon.
- Yhteistyötä kokeiluissa olisi syytä lisätä ja julkiset organisaatiot voisivat näyttää tässä yhdessä esimerkkiä.
- Yhteinen osoite, jotta teknologiajuttuja alueen toimijoille löytyy.

Uusien teknologioiden käyttöön ottaminen (Kaikki vastaajat)

- Kansanvalistustyöllä. Kun riittävän moni mainostaa riittävän paljon riittävän monille saatuja hyötyjä, niin jossain vaiheessa jotain alkaa tapahtua.
- Koulutus
- Kannustetaan kokeiluihin esim. avoimissa testausympäristöissä (korkeakoulujen tarjoamat mahdollisuudet tässä) oppilaitosyhteistyötä hyödyntäen

Innovaatioiden kaupallistaminen (Kaikki vastaajat)

- osaaminen
- Lisää ohjausta/sparrausta siihen, että idea oikeasti muovataan kaupalliseksi tuotteeksi (yrittäjyysopetusta, sopimustekniikka-apua, verkostoitumista alueellisesti paremmin ja tehokkaammin, ideoiden törmäyttämistä yli organisaatorajojen > synnytetään uutta, ei vain nyherretä omassa pienessä nurkassa)
- Korkeakouluvetoisen TKI-toiminnan yhtenä selkeänä haasteena on innovaatioiden kaupallistaminen johtuen osittain julkisen rahoituksen kriteereistä (mm. EU-rahoitus ja BF). TKI-hankkeissa voidaan kehittää yleisesti hyödynnettäviä innovaatioita mutta ei kohdentaa toimenpiteitä yksittäisen yrityksen liiketoimintaan ja sitä kautta kaupallistettaviin tuotteisiin ja palveluihin. Tähän liittyy vahvasti immateriaalioikeudet. Yritykset eivät panosta yhteishankkeisiin mikäli eivät saa suoraa hyötyä. Suorissa yritysten tuote- ja palvelukehityksen toimeksiannoissa tilanne voidaan ratkaista sopimuksilla, jolloin yrityksillä on oikeus innovaatioiden kaupallistamiseen.
- Liittyy vahvasti yritysten kyvyttömyyteen suunnitella liiketoimintaa pidemmällä aikavälillä. Innovaatioiden kaupallistaminen on strateginen tehtävä. Niin pienelle kuin suuremmalle yritykselle.
- Jos innovaatiolla ei ole kaupallistavaa yritystä, kukaan ei ole siitä kiinnostunut. Jos innovaatiolla on kaupallistaja, osapuolet pyrkivät vetämään niin paljon kotiin päin että yhteistyö kärsii.
- Innovaatioiden kaupallistaminen on pitkä polku, joka edellyttää eri toimijoiden aitoa sitoutumista yhteistyöhön ja yhteiseen kehittämiseen. Tarvitaan intensiivejä, jotka tukevat tätä yhteistyötä ja koko arvoketjun osallistumista hankkeeseen ja mahdollistavat innovaatioiden kaupallistamisen eri vaiheiden jatkumon tavalla, joka mahdollistaa myös kaupallistamiseen liittyvän osaamisen kasvattamisen sekä huomioi myös mikroyritysten mahdollisuudet.
- Voisiko Päijät-Hämeeseen perustaa kokeilurahaston? Rahastoon voisi ohjata alkupääoman ja siitä voisi hakea hyvin kevyellä menettelyllä esim. maksimissaan 5000€ kokoilurahan, 10 % omavastuulla. Edellytyksenä rahoitukselle, että kokeilun vaiheet ja tulokset tulisi raportoida ja opit jakaa muillekin. Oppien jakamista (varsinkin kun jotain epäonnistuu) tehdään aivan liian vähän.

Innovaatioiden kaupallistaminen (Kaikki vastaajat)

- Sparrausta innovaatiotehtailuun ja tarinoita onnistumisista ja epäonnistumisista.
- Rahoitusta (erityisesti eakr) pitäisi pystyä käyttämään yritysten kaupallistamisponnisteluihin. Nykyisellään tuotetaan paljon liian yleisluontoista toimintaa, joka ei oikein isossa mittakaavassa hyödytä ketään.
- Tämä vaatii sitä verkostoitumista. Oikeat ihmiset pitää saada saman pöydän ääreen.
- Yhteistyö, tiedonsaanti, verkostojen muodostaminen
- innovaatiotoiminnan näkyvyyden lisääminen ja markkinointi- ja myyntiosaamisen vahvistaminen
- Liiketoimintaosaamisen vahvistaminen (koulutus), yritysneuvonta, kansallisten ja kansallisten ja kansainvälisten verkostojen parempi hyödyntäminen

Tutkimus- ja koulutuslaitosten kyky ottaa huomioon yritysten tarpeet (Kaikki vastaajat)

- projektien kautta
- Jos tällä tarkoitetaan 2.asteen koulutusta, rinnaistaisin ao. koulutuslaitokset seuraavan laatikon oppilaitoksiin. Kartoitus siitä, mitä voisi tehdä yhdessä voi tutkimus- ja koulutuslaitosten henkilökohtaisten kontaktien varassa. Systemaattinen ison kuvan haku (paikalliset yrittäjät, julkisen sektorin organisaatiot, Lionsit ja kaikki muut verkostot voisivat yhdessä tutkimus- ja oppilaitosten kanssa pohtimaan KONKREETTISIA toiveita ja tekemistä, ei liturgiaseminaareja vaan "miten kehitetään liikuntamatkailua Päijät-Hämeessä", stepit 1,2,3.. - tyyliä. Ketkä mukaan, mitä sitten? Mitkä oppilaitokset, tutkimuslaitokset, missä roolissa...?
- Tarvitaan paljon tiiviimpää yhteistyötä korkeakoulujen ja yritysten kanssa. Tiiviimpi yhteistyö tarkoittaa esimerkiksi TKI-toiminnan yhteissuunnittelua alueellisten yritysten ja julkisen sektorin kanssa ja hankkeiden toimenpiteiden suuntaamista yhdessä tunnistettujen ongelmien ratkaisemiseksi. Yritysten tarpeiden nopeampi huomioiminen sekä joustavien ja nopeampien ratkaisujen kehittäminen varsinkin nykyisessä todella haastavassa tilanteessa täytyy nostaa toiminnan keskiöön.
- Monesti turhan teoreettinen lähestymistapa. Erityisesti mikroyritysten osalta.
- Kilpailu laitosten välillä voi hankaloittaa, sopiminen tärkeää.
- Tutkimus- ja koulutuslaitosten kyky ottaa huomioon yritysten tarpeet edellyttää sekä tutkimus- ja koulutuslaitosten toimintamallien kehittämistä, mutta myös avointa tiedonjakoa ja aitoa yhteistyötä innovaatioekosysteemin eri toimijoiden kesken. Ekosysteemit eivät toimi itsestään, joten tarvitaan intensiivejä, jotka mahdollistavat jatkumon.
- Jokainen alueen toimija voi parantaa omaa aloitteellisuuttaan yhteistyön rakentamisessa.
- Yritystarpeita pitäisi kartoittaa yhteistyössä. Huono malli sellainen, että kaikki kyselevät ja ei tiedetä toisten kyselyistä ja johtopäätöksistä. Verkostot laitetaan kuntoon tältäkin osin.

Tutkimus- ja koulutuslaitosten kyky ottaa huomioon yritysten tarpeet (Kaikki vastaajat)

- Tutkimusta on monenlaista, jotkut teemat ovat aika kaukana yritysten näkökulmasta. Yritysten tarpeet saattavat olla tutkimuksen näkökulmasta liian kunnianhimottomia. Yritykset voisivat käyttää enemmän tilaustutkimusta, silloin he asiakkaana luonnollisesti saavat mitä haluavat.
Tarpeet eivät siirry yliopistoon, koska ei ole vuorovaikutusta. Yritykset eivät ehdi osallistumaan työpajoihin ja niihinkin mihin heitä tulee, ne on aina ne samat aktiiviset yritykset, jotka muutenkin osaavat toimia yliopistojen kanssa. Opetus on loistava keino saada yritysten tarpeita ja olla vuorovaikutuksessa yritysten kanssa, koska opiskelijat ovat yritysihmisiä/yrittäjiä. Alueen kannalta vaan harmi että opiskelijat ovat muista maakunnista.
- Ristipölytystä tämäkin vaatii. Tutkimus- ja koulutuslaitosten ihmisten pitää käydä enemmän yritysten tilaisuuksissa ja sama toisin päin.
- Tunteminen puolin ja toisin
- enemmän konkreettista yhteistyötä: suunnittelu- ja koulutusyhteistyö sekä yhteiset projektit, asiakkuusajattelun kirkastaminen, asiakkuuksien segmentointi ja tarvekartoitus
- Koulutusohjelmien sisältöjen tarkastelu, tosin huomioitava, että näitä tehdään pitkän aikavälin työvoimatarpeen näkökulmasta. Toisaalta täsmä- ja täydennyskoulutusta voidaan kehittää tutkintoon johtavien koulutusten ohella vastaamaan joustavasti myös lyhyen aikavälin tarpeeseen.

Yliopistojen ja korkeakoulujen yhteistyö yritysten kanssa (Kaikki vastaajat)

- projektien kautta
- Oma oppilaitos on rakentanut opetuksen vahvasti työelämäyhteistyöhön nojaavaksi. Siten saamme reaaliaikaisia toiveita/näkemyksiä siitä, mitä kumppanit odottavat oppilaitokselta. Tätä pitää syventää, systematisoida ja tehdä entistä paremmin. Myös hyviä käytäntöjä/onnistuneita hankkeita kannattaisi nostaa paremmin näkyviin, jotta moni pienempi yritys huomaisi/uskaltaisi itsekkin olla yhteyksissä.
- LAB ammattikorkeakoulu haluaa lunastaa paikkansa työelämää palvelevana korkeakouluna mikä tarkoittaa tavoitetason merkittävää nostamista elinkeinoelämän kehittäjäkumppanina. Tämä tarkoittaa tiivistä yhteistyötä ja keskusteluyhteyttä alueen yrittäjäjärjestöjen, kauppakamarin, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Korkeakoulun palveleva rooli näyttäytyy esimerkiksi konkreettisine yritysten tuote- ja palvelukehitykseen liittyvinä toimeksiantoina, yritysten osaamisen nostamisena (täydennyskoulutus, räätälöity sparraus), erilaisina yritysten liiketoimintaa tukevien tutkimusten ja selvitysten tekemisenä, korkeakoulujen TKI-infran tehokkaana hyödyntämisenä sekä opiskelijoiden työharjoitteluina.
- Monesti turhan teoreettinen lähestymistapa. Erityisesti mikroyritysten osalta.
- Osittain toimii erinomaisesti, ei aivan aina.
- Yliopistot ja korkeakoulut ovat kehittäneet yritysyhteistyön toimintamalleja, mutta tämän työn jatkamiselle on edelleen tarvetta. Yritysyhteistyön vahvistaminen edellyttää sekä avointa tiedonjakoa ja aitoa yhteistyötä innovaatioekosysteemin eri toimijoiden kesken, jotta yritysten tarpeet ovat ajantasaisesti tiedossa ja lisäksi tarvitaan panostuksia esim. yhteisten innovaatioalustojen (fyysiset ja virtuaaliset) kehittämiseen, jotka mahdollistavat kokeilut ja testaukset ja jatkuvan yhteiskehittämisen. Näitä toimintamalleja on kehitetty mm. kiertotalouden puolella, mutta vastaavaa toimintaa tulee buustata myös liikunnan ja elämysten osalta.
- Ks. edellinen kohta.

Yliopistojen ja korkeakoulujen yhteistyö yritysten kanssa (Kaikki vastaajat)

- Yhteistyöstä syntyy tarinoita jaettavaksi ja osaamista työmarkkinoille.
- Yritysten kasvu- ja kehityshalujen herättäminen jollain keinolla.
- Tiedotusta oikeilla kanavilla.
- Tiivis yhteistyö ja verkostoituminen
- enemmän konkreettista yhteistyötä: suunnittelu- ja koulutusyhteistyö sekä yhteiset projektit, asiakkuusajattelun kirkastaminen, asiakkuuksien segmentointi ja tarvekartoitus
- Tutkimuksen osalta yritysten ja tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden välistä vuoropuhelua pitäisi yrittää lisätä, jotta voitaisiin tunnistaa paremmin yhteiset intressit, esim. sellaiset yritysten haasteet, joiden ratkaisemisessa on myös tutkimuspotentiaalia (huomaa ero pelkkiin kehittämishankkeisiin). Huomioitava molemminpuoliset yhteistyön tarpeet ja tavoitteet.

Yliopistojen ja korkeakoulujen sekä muiden oppilaitosten keskinäinen yhteistyö (Kaikki vastaajat)

- Ehdottomasti voisi parantaa mutta jälleen: teemaksi verkoston tapaamisille (esim. säännölliset virtuaaliset eri teemoihin liittyvät hyvin suunnitellut Zoom-palaverit. Yhteistyön aktivoinnille agenda, palavereilla tavoite, tekemistä ja jatkotyöstöstä sopimista...
LAB on tehnyt omistusrakenteen vuoksi yhteistyötä Salpauksen kanssa, Haaga-Helia Vierumäki sijaintinsa vuoksi Urheiluopiston kanssa, Urheiluopisto puolestaan Heinolan lukion kanssa, tietyissä hankkeissa useampi alueen oppilaitos on mukana hakukonsortiossa jne > yksittäisiä yhteistyökuovioita siis viritellään, kattotasolla laajempi verkostoituminen on yksilöistä kiinni. Siihen ei ole mitään taustatukea/foorumia.
- Alueen oppilaitosten innovaatiotoiminta on osittain siiloutunutta. Kovin runsaasti korkea-aste ja toinen aste eivät tee TKI-yhteistyötä ainakaan muotoilussa. Saattaa johtua toisen asteen merkittävistä resurssien leikkauksista, panoksia on jouduttu laittamaan puhtaasti opetuksen läpivientiin. Mahdollisuuksia nimenomaan yritys yhteistyössä saattaisi olla.
- En tunne tuota maailmaa ja sen dynamiikkaa.
- Toimii useimmin hyvin, ei aina.
- Koulutuslaitosten yhteistyö alueella on vakiintunutta, mutta tarvitaan buustausta etenkin innovaatiotoimintaan kohdistuvalle yhteistyölle ja yhteiskehittämislle sekä yhteisille kehittämisalustoille ja osaamispolkujen kehittämiselle. Tarvitaan siis intensiivejä näiden kehittämiseen ja ylläpitämiseen.
- Ks. edellinen kohta.
- Innostunutta ajatusten ja kokemusten vaihtoa.
- Tästä en osaa sanoa mitään.
- Verkostoituminen, toinen toistensa työn tunteminen, konkreettiset yhteistyöhankkeet

Yliopistojen ja korkeakoulujen sekä muiden oppilaitosten keskinäinen yhteistyö (Kaikki vastaajat)

- Enemmän konkreettista yhteistyötä: suunnittelu- ja koulutusyhteistyö sekä yhteiset projektit yhdessä yritysten kanssa; eri koulutusasteiden omien vahvuuksien tuominen yhteiseen pöytään, keskittyminen oman perustehtävän kirkastamiseen ja näennäisen kilpailutilanteen kääntäminen hyväksi yhteistyöksi.
- Yhteistyötä tehdään jo nykyisellään paljon niin tutkimus- ja kehittämistoiminnan kuin koulutuksenkin osalta. Koulutuksen osalta eri oppilaitosten erilainen roolijako luo selkeää pohjaa yhteistyölle. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa kilpailu samoista rahoituslähteistä ja erilaiset toiminnan tavoitteet asettavat toisinaan haasteita yhteistyölle. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa roolijako ei tuoreessa yliopistokaupungissa ole ehkä riittävän selkeä ja siten yhteistyömalleissa olisi tämän osalta vielä kehitettävää.

Tuki- ja välittäjäorganisaatioiden kyky tiedon välittäjänä (Kaikki vastaajat)

- julkisten toimijoiden rooli minimoitava
- Tiedon välityksen sijaan tuki- ja välittäjäorganisaatiot voisivat toimia verkostojen aktivointitilaisuuksien & virtuaalifoorumien kasaajina/ moderaattoreina.
- Erityisesti älykkään erikoistumisen näkökulmasta tulee jatkossa määritellä ja sopia (tiekarttatyö) alueelliset tiedottamisen ja markkinoinnin vastuut. Muotoilun osalta LADEC:lla on ollut kokoavan tiedottamisen vastuu mutta vähentyneiden resurssien johdosta tiedottaminen suuntautuu yritysneuvontaan ja asiantuntijaportaalien ylläpitoon. Jatkossa, mikäli tiekartassa määritellään kunnianhimoiset tavoitteet alueen ja kaupungin design profiloitumiseen, tiedon välittämisen roolit ja vastuut tulee määritellä eri toimijoiden välillä (kaupunki, maakuntaliitto, LAB, LADEC).
- Välittäjäorganisaatioiden oltava nykyistä paremmin tietoisia siitä, mitä alueella tapahtuu. Todellinen tiekartta todella tarpeen.
- Toimii useimmin hyvin, ei aina.
- On tärkeää, että yrityskentästä nousevat tarpeet, haasteet ja myös ideat välitetään laajemmin innovaatioekosysteemin eri toimijoille, jotta niihin voidaan paremmin tarttua ja saada yhteistyön kautta vaikuttavampia tuloksia. Olisiko mahdollista luoda toimintamalli- /kanavat tiedon välittämiseen?
- Ks. edellinen kohta.
- Enemmän ja paremmin pitäisi tuottaa.
- Ei tässäkään mitään ihmetemppeja tarvita. Jos haluaa kyetä välittämään tietoa, niin pitää välittää tietoa.
- Verkostoituminen, toinen toistensa työn tunteminen, konkreettiset yhteistyöhankkeetkv-hankkeet

Tiedon siirtyminen kv-yrityksistä paikallisiin yrityksiin (Kaikki vastaajat)

- kannustimet pitkäjänteiseen alihankintaan
- Alihankintaketjujen kautta siirtyy hieman osaamista, muutoin välttämättä ei. Kukaan tekee omia tehtäviään, "naapurin neuvominen" jää helposti vähemmälle arjessa. Mahdollisesti yrittäjien omat yhteistyöverkostot auttavat osaamisen jakamisessa hieman, välttämättä eivät
- Toimiala- ja yritysکوhtaisesti on luultavasti melkoisia eroja. Osa pienistäkin yrityksistä toimii jo kansainvälisesti verkostoituneena ja osa hyvin paikallisesti (mm. palveluyritykset). En osaa arvioida tarkemmin alueen yritysten kyvykkyyttä seurata kansainvälistä kehitystä (oman toimialan kehitys, yleinen taloudellinen tilannekehitys).
- En tiedä sen mekanismeista alueella.
- Yritykset voivat pantata tietoa.
- Paikalliset yritykset eivät aina koe kv. ulottuvuutta itselleen tärkeänä tai ensisijaisena tai usko omiin kansainvälistymisen mahdollisuuksiinsa. Kansainvälistyminen saatetaan myös nähdä kapea-alaisesti, joten kv. yritysten esimerkit ja myös verkotomaisen toiminnan vahvistaminen avaisi uusia näköaloja paikallisille yrityksille.
- Tästä ei ole paljoakaan kokemusta. Yleisellä tasolla yritysten fokus on pääasiassa omissa asioissa ja lähellä nykyistä hetkeä. Pidemmän aikavälin (yrityksellä 2-3 vuotta?) olisi hyvä tehdä myös.
- Kv-yrityksillä olisi paljon annettavaa, että mikä toimii ja mikä ei. Samoin myös tulevaisuuden ennakkoinnista.
- Tässä olisi otettava mallia Helsingistä ja Tampereelta. Kummassakin on paljon enemmän kansainvälistä yhteistyötä kuin täällä. Yritys- ja yrittäjäjärjestöjen (kauppakamari, yrittäjät, klusterit, yms.) pitäisi tehdä enemmän kansainvälistä yhteistyötä. Myös eu-hankkeet tarjoavat apua tähän. Ja yksi hyödyntämätön luonnonvara ovat nämä kansainväliset opiskelijat. Heitä pitäisi markkinoida paremmin.
- kv-hankkeet, paikallisuuden tuntemus
- Kansainvälisten verkostojen vahvistaminen ja samalla kansainvälisen kiinnostuksen herättäminen päijäthämäläisiä yrityksiä kohtaan. Brändäys!

Riskirahoituksen puute (Kaikki vastaajat)

- Eu-säädökset rajoittaa rahoituslaitosten riskirahoitusta
- Kun joku pikkutaho näpertää yksin nurkassa, vakuuttavuus on toinen kuin jos olisi osattu tehdä kunnan tiimi. Halu riskirahoittaa narikkaa on usein olematon. Näin riskirahoitusta pitäisi uskaltaa hakea verkostoituneena: riskirahoittaja analysoi aina ideaan toteuttavan tiimin. Jos Päijät-Hämeessä osataan valjastaa osaavimmat tahot YHTEISTYÖSSÄ hakemaan rahoitusta, se voi olla vakuuttavampaa kuin kotikutoinen askartelu nurkissa. Cleantech-yritykset ovat usein väkimäärältään pieniä, niiden yhteistyötä on viritelty aiemminkin. Kuinka paljon onnistuminen on ollut VERKOSTON ja kuinka paljon yksittäisen yrityksen käsissä. Voisiko mennä paremminkin? Entä muut tahot : huonekaluteollisuus, uudet avaukset auringonlaskun alalla? Materiaalikoikeilut, muotoiluosaamisen yhdistäminen ennakkoluulottomasti vastuullisesti valittuihin materiaaleihin? Miksi nämä ovat vain erillään, miksei alueellisen strategian kulmakiviä voisi yhdistää? Ja jos olemme satsaamassa liikunnallisuuteen, miksi vain Lappset täyttää puistoja ja lenkkipolun varsia, eikö Päijät-Hämeestä löydy uutta ja innovatiivista osaamista kansan aktivointiin muotoilemalla niin ulko- kuin sisäliikuntatiloja sekä palvelumuotoilemalla liikuttamista arjessa. Mitä, jos haettaisiin hallitun kokoiseen isompaan hankkeeseen (aidosti monistettava, ei vain haihattelua) kunnolla riskirahaa?
- Oman käsitykseni mukaan alueen PK- ja pienyritykset eivät kykene kovinkaan runsaasti hyödyntämään riskirahoitusta. Jonkin verran hankkeissa mukana olevia pienyrityksiä on sparrattu rahoituksen hakemisessa.
- Hyvät ja tasokkaat firmat saavat riskirahoitusta. Täällä haasteena enemmänkin yritysten kyvykkyys viedä innovaatioitaan eteenpäin. Tiiminäkökulma, innovaatioiden asiakasvalidaation taso...
- Tämä on etenkin pienten ja aloittelevien yritysten haaste. Olisi tarvetta maakunnalliselle riskirahoitusmallille, joka mahdollistaisi myös alkuvaiheen tuote-/palvelukehityksen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- En tunne markkinaa kovin hyvin. Median tietojen perusteella hyvälle idealle löytyy rahoittajia.
- Omia riskirahastoja ei ole käytössä alueella ja aika vähän sijoittajia.
- Rahoituslähteiden tuntemus ja opastus hakuun, yhteiset isot hakemukset

TKI-rahoituksen vähäinen käyttö (Kaikki vastaajat)

- byrokratia ja mielivalta rahoituspäätöksissä
- Jos kukin näpertää nurkassaan ja taistelee päivittäisten rutiinien kanssa, TKI-rahoitukseen on vähän ideoita ja aikaa satsata. Näin TKI-satsaukset jäävät rajallisiksi. Ideointi, pilotointi, usko TKI-satsauksen mielekkyyteen pitäisi saada paremmaksi.
- Viimeisen viiden vuoden aikana alueen korkeakoulut ovat tehostaneet merkittävästi saatavilla olevan TKI-rahoituksen hyödyntämistä alueella. Alueelle saataisiin entistä enemmän TKI-rahoitusta hyödyntämällä ammattikorkeakoulun rahoitusmallin vipuvaikutusta eli saatu ulkoinen rahoitus tuottaa OKM:n tulosrahoitusta merkittäväällä kertoimella alueelle. Myös alueen tulisi merkittävästi enemmän hyödyntää Business Finland rahoitusta panostamalla TUTLI ja Co-Innovation hankkeisiin yhdessä yritysten kanssa. Mikäli EU-rahoituskehystä saataisiin kasvatettua Päijät-Hämeeseen, alueen TKI -veturitoimijoilla on kykyä kasvattaa innovaatiopanoksia.
- Rahoituksen hakeminen haastavaa. Miten palvelumuotoilua voitaisiin hyödyntää yritysten tien tasottamiseen rahoitusten osalta ? Nykyiset ELYn tai BF:n rahoitusten hakemiseen liittyvät prosessit ovat perusyrityksille liian haastavia.
- Maakuntaan suuntaunut TKI-rahoitus jakautuu monen eri toimijan kesken. Useassa maakunnassa yhteistyössä tapahtuvaa TKI-rahoituksen hakua ja hankkeiden toteutusta on keskitetty tahoille, joilla on mahdollisuus vipuvaikutuksen vuoksi saada TKI-rahoituksesta maakuntaan maksimaalinen hyöty.
- LAB -ammattikorkeakoululla on vahva kasvustrategia ulkoisen TKI -rahoituksen osalta. Koronatilanne toki hidastaa etenemistä, mutta Päijät-Hämeeseen tulevan kansallisen ja kansainvälisen TKI -rahoituksen määrää tavoitellaan kasvatettavaksi.
- TKI-toiminta on ollut vähäistä, joten käyttökin on ollut vähäistä. Nyt saatava kasvuun. Tuetaan hanketoimin kasvuun.

TKI-rahoituksen vähäinen käyttö (Kaikki vastaajat)

- TKI rahoituksen säännöt saattavat kieltää rahoituksen käyttämisen juuri kaupallistamiseen liittyviin toimintoihin tai joudutaan tekemään niin ympärilyöreeää kaikkea hyödyntävää ettei siitä ole mitään hyötyä millekään yritykselle.
- Tämä on ihmeellinen asia. Ilmeisesti moni pelkää turhaan hakemusten byrokratiaa. Toisaalta tässä olisi konsulteille työmaata. Yritykset tekevät TKI:tä ja olisivat oikeutettuja rahoitukseen. Jonkun vaan pitäisi kertoa se heille ja auttaa siinä byrokratiassa.
- Rahoituslähteiden tuntemus ja opastus hakuun, yhteiset isot hakemukset. Yliopistojen tutkimuspuolen ottaminen mukaan rahoitukseen ja hakuihin, yliopistojen hakuosaamisen hyödyntäminen
- TKI-rahoitusosaamisen lisääminen; lisää asiantuntijaosaamista rahoituksen hakuun

Puuttuuko pullonkauloja? Mitä? Miten ratkot? (Kaikki vastaajat)

- Ei puutu pullonkauloja
- Päijät-Häme on moneen maakuntaan nähden aika heikko saavutuksiltaan. Yhteistyö on asia, johon pitäisi aidosti maakunnassa satsata. Toinen on oppilaitosten tiukka kytkeminen työelämän tueksi. Kun osaamista ei kentällä ole tarpeeksi, ideointiaikaa ei tunnu riittävän, ehkä ulkopuolisen ja verkostoja rakentavan oppilaitosyhteistyön avulla moni pienempi organisaatio joutuisi "kehittämisen imuun"
- Nykyiseen tilanteeseen peilaten (korona kriisi), ennakointikyvykyys, kriisinhallinta, yritysten reagoitukyvykyys liiketoiminnan ja toimintatapojen muutoksiin. Innovaatiotoiminnan toimintatapojen ja hankkeiden mahdollisuudet reagoida merkittäviin ja äkillisiin tilanteisiin ja kriiseihin haastaa uusintamaan myös innovaatiotoiminnan hallinnointimalleja ja rahoituksen kriteereitä.
- Liikunta ja elämykset on hajanainen kokonaisuus ja käynnissä oleva tiekartta -hanke tuo jäsenystä tähän kokonaisuuteen.
- Nostoja osaamisesta ja menestystarinoita.
- Digitalisaation tarjoamien mahdollisuuksien ymmärtäminen ja hyödyntäminen on täällä edelleen alemmalla tasolla kuin esim. em. Helsingissä ja Tampereella. Kansanvalistusta ja koulutusta siihenkin pitäisi tarjota. Eräs mahdollisuus olisi tarjota ilmaista nettikurssia tyyliin: "Elements of AI"

ÄE-työn kehittäminen

Miten ÄE-työtä tulee kehittää? (Kaikki vastaajat)

- Viljaklusterin osalta toimijoiden yhteistyö toimii erinomaisesti, mutta tarvitaan lisävoimia, jotta yrityksiä koko ketjun osalta ystyään palvelemaan paremmin.
- Tehdä näkyväksi, aktivoida, konkreettisesti edistää ja tukea. Nyt tämä ÄE-työ on aika heikoissa kantimissa.
- Muotoilukärjen kannalta alueellisten avaintoimijoiden yhteistyön tiivistäminen ja tavoitteellistaminen. Sovitaan toimenpiteet ja vastuut ja seurataan toimenpiteiden toteutumista (tiekartta). Tehdään ÄE johtamisen ja kehittämisen strategia eli mieluummin vetovastuu P-H liitto ja kehittäminen ja toimeenpano avaintoimijat. Tehdään konkreettinen hankkeistamisen suunnitelma, jossa mietitään kuhunkin toimenpiteeseen sopivan rahoituksen hakemisesta eli hyödynnetään rahoitusinstrumentteja laajasti myös kansainväliset rahoituslähteet huomioiden. Tehdään muotoilun älykkään erikoistumisen viestintäsuunnitelma ja jaetaan vastuut viestinnän, markkinoinnin ja brändäyksen osalta.
- Materiaalikiertoa tulisi tehostaa. Uusien teknologioiden ja tuotteiden käyttöönotto kiertotaloudessa tärkeää, vaikka vaatiikin joiltain osin suuria investointeja.
- Aitoa yhteistyötä eri toimijoiden kesken tulee vahvistaa ja myös edellyttää. Kärjen innovaatiopotentiaalin vahvistamiseen tulee panostaa sekä strategiatasolla, että rahoituksen suuntaamisessa
Tällä hetkellä ei vielä ole jaettua, vaan osin kilpailevia näkemyksiä tavoitetilasta ja alueen brändistä ja näin jaetun johtajuuden ajatusta ei ole vielä "ostettu, vaan jaetun johtajuuden sijaan perätään tarkempaa roolijakoa, joka ei tue innovaatioekosysteemin toimintatavan kehittymistä alueella.
Kärjellä on valtavasti tiedostettua ja piilossa olevaa innovaatiopotentiaalia, mutta se vaatii panostamista eri tapoihin vahvistaa, tunnistaa ja tukea liiketoimintapotentiaalin kehittymistä.
Kärjen kehittäminen on ollut pitkälti EAKR-rahoituksen varassa, ja samasta rahasta kilpailevat myös muut kärkiteemat, joten rahoituskanavien monipuolistamiselle ja liikunnan ja elämysten nostamiseen temaattisesti olisi tarvetta, huomioiden myös laajempi hyvinvointinäkökulma.
- Verkostotyöllä ja myös näkyvyyttä kotimaassa ja kv-kentillä lisää. Lisää resursseja.

Miten ÄE-työtä tulee kehittää? (Kaikki vastaajat)

- Kaikkia edellämainittuja pitää tietenkin kehittää edelleen. Toisaalta olisi erittäin oleellista ymmärtää omien saavutusten arvo. Lahdessa kehitettiin aivan kansainvälistä huippua edustanut Cleantech Venture Day, ja sitten se luovutettiin muualle. Lahdessa oli Suomen huippua edustanut 80-henkinen asiantuntijaorganisaatio (LADEC), joka teki ihmeitä paikallisen yritys-elämän kehittämisessä, ja sitten sitä ruvettiin kurjistamaan leikkaamalla sen budjettia joka vuosi. Kaupungin omistajaohjauksessa olisi parantamisen varaa. Voisikohan kaupunginvaltuuston ja -hallituksen jäsenet pakottaa Salpaukseen jollekin kansantalouden peruskurssille.
- Selkiyttää toimijoiden roolia, lisätä viestintää, yhteisen tahtotilan luominen vahvempana
- Kiertotalousliiketoiminnan kehittämistä olisi hyvä koordinoida keskitetympin: viestintää mahdollisuuksista, benchmarkkausta, yhteisen liiketoimintakehittämisen mahdollistamista

Hyviä benchmarkattavia käytäntöjä muualla? (Kaikki vastaajat)

- Oulun seudun selviäminen Nokia-leikkauksista on hyvä esimerkki maakunnallisesta tästä selvitään kehittämällä uutta ja uskomalla tulevaan -asenteesta.
Lapin rinnekeskukset ja paikallinen vahva yhteistyö (majoitus, ravintolatoiminta, kaupat, aktiviteetit) rinnekeskuksen ympäristössä tekevät systemaattista kohteiden kehittämistä YHDESSÄ. Vähäväkinen Lappi on hintatasoltaan kallis verrattuna moneen lomakohteeseen mutta työ tuo silti hedelmää.
- Design Council <https://www.designcouncil.org.uk/>
Danish Design Centre <https://danskdesigncenter.dk/en>
- Oulu, KV -puolella saman kokoiset metropolin "ruostevyöhykkeellä" sijaitsevat kaupungit. Jos löytyy merkittävästi paremmin menestyviä, niin politiikat aktiiviseen seurantaan.
- Pohjanmaalta löytyy jotakin.
- Helsingin startup-skenestä kannattaisi varmaan ottaa mallia. Samoin Tampereen teollisuudesta (Dimecc, Smacc, Pirkanmaan liitto).

Kerro kokemuksestasi kärjen quadruple helix -yhteistyöstä ja sen toimivuudesta: (Kaikki vastaajat)

- Hanketyötä oppilaitoksissa tehdään paljon (tutkimus) yhdessä liike-elämän tai julkisen sektorin kanssa, välillä mukana ovat myös seuratoimijat. Samoin tehdään työelämäprojekteja näiden tahojen kanssa.
- Yhteistyö on tähän asti ollut melko löyhällä pohjalla eli eri avaintoimijoiden resurssointi yhteiseen kehittämiseen ei ole ollut määrätietoista ja systemaattista. Myös LADECIN ja Muotoilusäätiön resurssien niukkuus on vaikeuttanut yhteisten toimenpiteiden ja hankkeiden läpivientiä. Kaikkien toimenpiteiden roolia on haluttu sysätä LABille vaikka esimerkiksi alueen design brändääminen, viestintä ja tapahtumien järjestäminen olisi luontevampaa kaupungin taide- ja muotoilukeskuksen kautta. Toivottavasti tiekartassa saadaan roolit ja vastuut yhdessä määriteltyä.
- Toistaiseksi vähän kokemusta. Vaikuttaa aika tavanomaiselta työpajatoiminnalta, jossa mukana pääosin julkisen puolen edustajia. Kun on perinteiset toimintatavat ja osallistujat niin saadaan melko ennalta-arvattavat tulokset.
- Ongelmana on, että kasvuhaluista yrityksiä ei tavoiteta riittävästi. Kiinnostavuutta tulee kehittää siten, että osallistumalla yritykset kokevat saavansa aidosti (lähes suoraan) lisäarvoa.
- Ei tule mitään mieleen. Tutkimus ja julkinen hallinto leikkivät kyllä keskenään, mutta liike-elämä ja kansalaisyhteisöt ovat ytimeistä kauempana. Ja kumpikin vielä eri suuntaan.
- toimii yksittäisissä hankkeissa hyvin, mutta ei kokonaisuutena

Millaista kärkiä koskevaa seurantatietoa tarvitset oman työsi tueksi (mainitse lähde jos mahdollista)? (Kaikki vastaajat)

- Säännöllinen näkyvyys tämän osalta olisi hyvä. Missä kärkien tuloksia aidosti seurataan? Nytkin tästä kuuli puskaradiosta.
Tiedonkulku kirkkaaksi niin, että saitti, jolla ajankohtaisin info on, olisi kohderyhmän top-of-mind -luettavien listalla!
- Kiinnostaa kansainvälisten älykkään erikoistumisen referenssikohteiden tulokset ja aineistot ja miten design policy strategista työtä viedään eteenpäin muualla.
- Lisää infoa alueellisista/maakunnallisista suunnitelmista, jotka liittyvät kärjen edistämiseen.
Lisää infoa muualla Suomessa ja kv.tason kehittämistoimissa vastaavassa teemassa.
- Mitä kärkeen on resurssoitu ja mitä tuloksia on tavoiteltu ja saatu aikaiseksi.
- MInulla ei kyllä ole oikein mitään tietoa kärkien seurannasta tai siitä mitä tietoa siitä olisi saatavilla. Ehkä tietoa asiasta kannattaisi jakaa laajemmalle.
- tarvitaan kokonaisnäkemystä kaikkien kärkien osalta erikseen

Tuotatko itse / organisaatiosi tietoa, joka olisi hyödyllistä ÄE -strategian toteutumisen seurannassa? Mitä? (Kaikki vastaajat)

- Oppilaitosympäristössä toteutetut yhteistyöprojektit työelämän kanssa (osaamisen jakaminen, parhaat käytänteet), hanketyö (ehkä useammankin tahon kanssa tehdyt yhteistyökuviot ,joissa tehdään jotain pitkäjänteistä kehittämistä).
- Tuotamme paljon materiaalia oman vahvuusalueiden kehittämiseksi (design vahvuusalueen tiekartta 2020-2026) sekä paljon uutta tietoa hankkeiden kautta, jota voi ja kannattaa hyödyntää älykkään erikoistumisen strategian ja tiekarttojen seurannassa.
- Tuottaa tietoa, jonka perusteella kiertotalouden teknologioita voidaan ottaa käyttöön.
- Hankekohtainen tieto ja teemaan liittyvän TKI-toiminnan volyymi ja tulevaisuuden kehittämissuuntiin liittyvä tieto.
- Hankeresurssit ja tavoitteet/tulokset.
- En tiedä.
- Toimintakertomus, oma hankelistaus, mittaristotiedot

Mitkä ovat mielestäsi Päijät-Hämeen nousevia, potentiaalisia vahvuuksia? (Kaikki vastaajat)

- Vahvistuva yliopistokaupunki voisi olla, jos siitä tulee todellista toimintaa eikä korkeakoulututkintoa suorittavien helsinkiläisten etäopiskelupiste, mikä tässä näyttää olevan nyt vaarana. Mutta kyllä edelleenkin lasken vahvasti alueen luonnon, matkailun, elintarviketeollisuuden ja metsien varaan. Niistä löytyy vielä paljon uusia vahvuuksia ja kehittämiskohteita.
- Nuo edellä listatutkin ovat yhä toiveajattelua:
  - kiertotalous yhä sektorina verrattain pieni
  - muotoilukärki olisi hieno juttu, oppilaitosvetoinen (mutta onko aidosti jo uskottava)
  - liikunta: ympäristö kunnossa, oppilaitoksia on opisto- ja amk-tasolla liikunnassa mutta onko tämä aidosti edelläkävijämaakunta siinäkin. Hieno homma, jos kunnat yrittävät liikuntatoimissa parhaansa MUTTA erottuuko Päijät-Häme aidosti?
  - neljäs kärki : voidaan keksiä mitä tahansa, kun nuo kolme ENSIN TOIMIVAT. Neljänneksi voisi ajatella esim. ikäihmisten aktiivisen vanhuuden loistavaa palvelupolkua (sen kuin kehittäisi, olisi Suomen ja maailman ykkönen > olisi asumisratkaisuja myytäväksi asti (muotoilua), kiertotalouden pohdintaa siinäkin, miten ikäihmisten kodit kaupunkirakenteeseen sijoittuvat, miten ne rakennetaan, miten kierrätys ja vastuullinen rakentaminen hoidetaan jne. Miten palvelumuotoillaan ikäihmisen arki niin, että hyvä elämä ei pääty eläkkeen alkamiseen. Miten aktivoidaan jo ennen eläkeikää ja pidetään liikunnallisena 100-vuotiaaksi, jotta tuo neljäs kärki, hyvälaatuinen ikäihmisen elämä onnistuisi. Alueella on sote-oppilaitoksia, keskussairaala, geriatriaosaamista. Kaiken tämän voisi kytkeä tuohon toivelistan muotoiluun ja liikunnalliseen alueeseen. Miksipä ei.
- Kestävän asumisen ratkaisut, kestävä rakentaminen, puuosaamisen hyödyntäminen
- Hyvin positiivinen asenne.
- Tämä koronakevät on osoittanut, että terveys- ja hyvinvointi ovat perustavanlaatuisia kysymyksiä. Päijät-Hämeellä olisi edellytykset ottaa suunta kohti ennaltaehkäisevännä ja koko elämänkaaren kattavan hyvinvoinnin edelläkävijyyttä. Tämä merkitsee terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää tuote- ja palvelukehitystä ja osaamiskeskittymämallin rakentamista. Tähän liittyy myös luonto- ja vesiympäristö ja niiden monipuolinen hyödyntäminen sekä rakennetun ja virtuaalisen ympäristön ja tietomallien ja data-analytiikan kehittäminen.

Mitkä ovat mielestäsi Päijät-Hämeen nousevia, potentiaalisia vahvuuksia? (Kaikki vastaajat)

- Jalostusarvoon liittyvät lisäinnovaatiot.
- Riippuu vähän tuon kiertotalouden tulkinnasta. Kattaako se kaikki Green Capital -jutut sekä sen mitä pari vuotta sitten kutsuttiin Cleantechiksi? Jos niin sitten se on pääasia.
- Hyvinvointi ja osallisuus; elintarvike/ruoka-ala; uusien teknologian hyödyntäminen (robotiikka, digitalisaatio)

Mahdollinen ehdotuksesi uudeksi kärjeksi sekä perustelut? (Kaikki vastaajat)

- En nyt hajottaisi voimia liikaa. Kiertotalouskärki on hyvin kattava teema ja sen alle mahtuu kyllä jo nyt hyvin minipuolista kehittämistoimintaa.
- Ikäihmisten ylivoimaisen hyvä elämä : oikeassa määrin liikuntaa, aktivointia, kätevät palvelupolut ja minimaalinen määrä raihaista vanhuutta > siinä reseptiä vientiin Japania myöden, kun kulttuurierot ensin konseptissa taklaisi.
- En osaa nimetä selkeästi mitään uutta kärkeä.
- Tämä voi tapahtua ottamalla hyvinvointi näkökulma vahvemmin mukaan olemassa oleviin kärkiin, joten välttämättä ei tarvita erillistä kärkeä, mutta voisi toimia myös omana kärkenään.
- Pitäisi tutkia vielä klusterien vahvuuksia ja mahdollisuuksia. Jalostuarvon nostaminen edelleen esim. viljaklusterin toimijoilla on mahdollista. Älykäs palvelurakenne, jota tukee vanhat kärjet.
- Digitalisaatio helpottaa kaikkea toimintaa. Lahtea ei perinteisesti tunneta kovin edistyksellisenä asian osaajana, ja siksi sitä on vaikea kutsua kärjeksi. Alan osaamisen kehittäminen on kuitenkin elintärkeätä kaikella alueen toiminnalle.

Miten teollisuuden muutos huomioidaan kärkien osalta? Miten rakennemuutokseen on vastattu ja vastataan jatkossa? (Kaikki vastaajat)

- Markkinat haastavat yrityksiä joka päivä toimimaan tehokkaammin ja tämä vaatii jatkuvaa työtä kaikiisa maakunnan yrityksissä.
- Rakennemuutos halvan tuotannon hankintakanaviin siirtymisessä on hoitanut automaattisesti ison osan päästöistä meillä ja siirtänyt ne Kiinaan, Vietnamiin, Bangladeshiin ym. Kehityksen jarruttelu ei ole onnistunut ja moni paikallinen valmistaja on hätää kärsimässä. Vihreys on tullut siten puolipakolla = ei valmisteta Suomessa kuin marginaalisesti, eikä huolta päästöistäkään täällä. Toki yritysten osaamista on ylläpidetty, ympäristöraporttien ym. teko vaatii osaamista. Jäljellä olevat valmistajat toimivat säädösten mukaan ja pyrkivät toimimaan tehokkaasti ja vastuullisesti. Esim. huonekalupuolella on vuosia kierrätetty valmistuksen aikana syntynyttä jätettä, kaiketi muutkin valmistajat jo kustannus- ja imagosyistä sitä tekevät. Päijät-Hämeessä ei ole vastaavaa huolta kuin Raahen masuunin tai Tornion terästehtaan sijaintipaikkakunnilla (hiilidioksidipäästöt tai massiivinen sähkönkulutus). Teollisuus on pienempää mittakaavaltaan ja siten alue ei ole hiilipäästöissä Suomen ykkönen eikä edes kakkonen. Ylipäätään alueen palkkataso on ollut heikompi ja osaamistaso keskimääräistä alempi, jos vertaa esim. pk-seudun työvoimaan. Koulutustason nosto ja tietenkin jatkuva oppiminen ovat tärkeitä. Kohti vihreää taloutta edetään oman maksukyvyn ja yrityksen kehittämishalun tahdissa - toivottavasti myös yhteistyötä tehden.
- Alueen teollisuuden ja yritysten kykyä uudistua kohti vihreää taloutta voinee arvioida siten, että alue on kyennyt profiloitumaan kiertotalouden referenssialueena (Green Capital status). Kuitenkin eri toimialat ja alueen yritykset ovat hyvin eri vaiheissa vähähiilisyiden tavoitteissa sekä digitalisaation hyödyntämisessä eli on edelläkävijöitä ja hitaammin kehittyviä.
- Joiltain osin jatketaan vanhan toteuttamista, vaikka voisi alkaa olla mahdollista viedä jo uusia kiertotalouden lähestymistapoja eteenpäin.
- Liikunta ja elämykset teemassa digitalisaatioon ja vähähiilisyteen liittyviin kysymyksiin ei vielä ole juuri vastattu ja tämän edistämiseksi tarvitaan intensiivejä yritysten osaamisen nostamiseen.

Miten teollisuuden muutos huomioidaan kärkien osalta? Miten rakennemuutokseen on vastattu ja vastataan jatkossa? (Kaikki vastaajat)

- Ilmaston kannalta parempia ratkaisuja tulee kehittää jatkuvasti.
- Teollisuuden selviäminen kovenevassa kilpailussa vaatii sitä, että asiat tehdään älykkäämmin, mikä tarkoittaa digitalisaatiota, vähähiilisyyttä, uusien teknologioiden käyttöönottoa. Yritykset ovat näiden asioiden hyödyntämisessä eri tasoilla. Alempana olevien tasoa pitää saada nostettua, jotta nekin pystyisivät jatkamaan olemassaoloaan. Tämä alkaa kansanvalistustyöstä ja jatkuu kaikilla niillä menetelmillä, jotka on kuvattu aiemmillä sivuilla.
- Tarvitaan erikoistumista ja korkean jalostusarvon tuotteita (+palveluita). Muutos edellyttää myös korkeasti koulutettua osaavaa työvoimaa, jota pitäisi pystyä paitsi kouluttamaan alueella (alueen korkeakoulut tähän jo osin vastaavat) mutta houkuttelemaan myös muualta.

Miten alueen teollisuus ja yritykset uudistuvat kohti vihreää taloutta? Miten alueella tuetaan jatkossa tätä siirtymää? (Kaikki vastaajat)

- Vihreän talouden pohja on maaseudulla ja tätä pohjaa tulee vahvistaa. Viljaklusterin osalta edellyttää tiivistä yhteistyötä sektorin sisällä pellolta pöytään. Maakunnan oman kysynnän, erityisesti julkisen sektorin hankintojen tulisi olla selälisiä, että ne edistävät aluetaloutta ja vihreää taloutta. Esimerkiksi kuntien rakennushankkeiden tulisi olla pääsääntöisesti puurakennuksia. Tällöin myös kunnat ja kaupungit sitoutuisivat oikeasti vihreän talouden edistämiseen
- Kuten em. vastauksessa jo kommentoin, vihreä talous = Kiina hoitaa valmistuksen, jäljelle jäävät sinnittelevät pysyäkseen hengissä ja linjaavat tuotantoaan vastuulliseen suuntaan jo kuluttajien/yrityksiensä painostuksesta. Toivottavasti tuetaan alueellisesti siirtymää esim. jakamalla hyviä käytäntöjä, opastamalla, opettamalla jne
- Alueella on korkeakouluvetoisesti merkittävä määrä TKI-toimintaa, jossa kehitetään vihreän talouden ratkaisuja eri toimialoille (kiertotalouden ratkaisut, kestävä muotoilu ja tuotekehitys, palvelumuotoilu, uudet teknologiat).
- Suurien investointien tarve voi rajoittaa etenemistä.
- Tuotannontekijöitä käytetään kustannustehokkaammin
- Uudistuminen on välttämätöntä. Kaikki eivät sitä vielä ymmärrä, mutta mitä nopeammin ymmärtävät, sitä paremmin täällä menee kokonaisuutena.
- Tutkimustiedon tuottaminen ja innovaatioiden kaupallistaminen yhdessä yliopistojen kanssa. Jatkuvan oppimisen hyödyntäminen

Onko alueen avainteknologiat tunnistettu? Mitä ne mielestäsi ovat? (Kaikki vastaajat)

- Uudeltamaalta muuttaneena en ole vakuuttunut alueen avainteknologioista. Pitkä teollinen valmistusperinne on mennyttä (viety kehittyviin talouksiin). > Teollisuuden puolelta ei tule mieleen mitään tajunnanräjyttävää teknologiaa (jollei nyt ruveta listaamaan ihan tavallisia Rauten vanerivalmistuslaitteita tai Oilonin pumppuja).
Mitä uutta täällä on: jos etsisin IT-keskittymän pk-seudun ulkopuolella, suuntaisin Ouluun.
Jos etsisin majoitus- ja hyvinvointiosaajia, liikunnan spesialisteja tms., Päijät-Häme ei tulisi mieleen > digitaaliset palvelut, aktivointiin ja hyvinvointiin liittyvä etätuki yms. voisivat olla avainteknologia mutta pahoin pelkän, että osaaminen ei täällä riitä.
Avainteknologia on mahtipontinen toteamus. Ensin pitäisi olla tekemisen meininki (kuten Oulussa oli, kun Nokia potki väkeä urakalla maantielle). Sitten kaikki käsiparit töihin ja avainteknologia muodostuu osaajien perusteella. Muotoilu on korea sana mutta mitä avainteknologioita senkään takana piilisi? Mltä tehdään nyt jo käsittämättömän hyvin? Eipä tule mieleen.
- Avainteknologioista on selkein kiertotalouden ratkaisuihin ja ympäristö-osaamiseen liittyvät teknologiat, muita on vaikea nimetä, joissa alue olisi edelläkävijä.
- Melko hyvin.
- Ei ole vielä kattavasti tunnistettu. Tulisi tunnistaa, sillä tämä luo uusia yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksia alueen yrityksille. Tuotettavaa tietoa tulee myös myöhemmin verrata muiden alueiden tilanteeseen. Tässä kannattaa hyödyntää kahden maakunnan alueella toimivan LAB amk:n osaamista.
- mm. bio- ja kiertotaloutta, mekatroniikka ja liikuntateknologia.
- Vaikea sanoa. Lahti oli puuseppien kaupunki, mutta se menetettiin viimeistään finanssikriisin aikana. Cleantech myytiin Helsinkiin. Vaatii vähän tutkimista löytää, mitä on jäljellä.

Onko alueen avainteknologiat tunnistettu? Mitä ne mielestäsi ovat? (Kaikki vastaajat)

- Nämä ovat osin alakohtaisia, mutta toki on teknologioita, jotka ovat kaikkien alojen kehittymisen kannalta olennaisia. Tällä hetkellä esimerkiksi erilaiset data-analytiikkaan liittyvät ratkaisut ovat tärkeitä alalla kuin alalla ja liittyvät niin teollisuuden prosessien kehittämiseen kuin vaikka kuluttajakäyttämiseen.

Millä tavoin edustamasi kärjen ja organisaatiosi osalta kansainvälistymistä edistetään? Millaista yhteistyötä tässä on tehty? (Kaikki vastaajat)

- Olemme suoraan verkostoituneet EU-alueen maiden eri yhteistyöjärjestöjen kanssa ja meillä on edustusto Brysselissä.
- Kansainväliset verkostot.
Yhteisiä hankehakemuksia, koulutusvientä.
- Korkeakoulut rakentavat kansainvälistä yhteistyötä luontevimmin omien verkostojen kautta. Muotoilussa verkostot ovat Cumulus International Association of Universities and Colleges of Art, Design and Media <https://www.cumulusassociation.org/>, Cirrus Nordic-Baltic network of Art and Design higher education <https://cirrus.artun.ee/>, DESIS Network Design for Social Innovation and Sustainability <https://www.desisnetwork.org/>, European Network of Living Labs <https://enoll.org/>, UArctic University of Arctic <https://www.uarctic.org/>. Myös TKI-hankkeissa tehdään kansainvälisten partnereiden kanssa yhteistyötä.
- Hankeyhteistyö substanssin kannalta keskeisten alueen toimijoiden kanssa.
- Orgnisaatiolla on paljon kv. yhteyksiä ja pyrimme vahvistamaan tätä verkostoa. Kansainvälistyminen tapahtuu vahvasti kv. hankeyhteistyön kautta ja siten saamme ja olemme saaneet myös alueen muita toimijoita mukaan,
- kv-hankkeita
- Vähän ollaan vielä lähtökuopissa. Ideoita on, mutta tuloksia on hyvin vähän.
- Yliopistojen kv verkostot tutkimuksessa ja innovaatioissa
- Kansainväliset opiskelijavaihto-ohjelmat ja kehittämisprojektit; myös yritys yhteistyötä viritelty oppilaitos -yritys sekä osaamisen kehittämisen kv-ohjelmiin osallistuminen
- Kv hankeyhteistyö ja aktiivinen uusien kv-verkostojen luominen

Onko organisaatiossasi tehty selvityksiä tutkimus- ja innovaatio toimijoiden ja yritysten kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksista? Jos kyllä, kerro lyhyesti keskeiset viestit. Jos ei, miten itse näet kv-yhteistyön mahdollisuudet? (Kaikki vastaajat)

- ole tehty erillistä selvitystä, mutta meillä on valmiudet toimia ja toimimme nyt jo mukana kv-hankkeissa.
- Kv-puolella olemme törmäyttäneet eri organisaatioita hankehakemuksissa. Valitettavasti vain isoissa Erasmus-hauissa ei riitä Päijät-Hämeessä pyöräminen, yhteistyötahoja on otettava osaamisen ja näiden verkostojen perusteella hankkeeseen. Silloin valinta ei aina osu tälle alueelle vaan kv. yhteistyöhön valikoituvat tahot, joilla on jo annettavaa.
- Kv-yhteistyön vahvistaminen TKI-toimijoiden ja yritysten kanssa on LAB ammattikorkeakoulun selkeä strateginen tavoite 2020-2026. TKI-panostus kansainvälisiin yhteistyöhankkeisiin on seuraavan rahoituskauden päätavoite.
- Henkilökohtaiset kontaktit tärkeitä. Monet kiertotalouden asiat Suomessa ovat niin hyvin kehittyneitä, että kansainvälisellä tasolla voidaan olla vielä jäljempänä. Euroopassa on hyvä yhteistyötahoja, USA:ssa (ei hallinnossa; yksityinen sektori, yliopistot jne) voi olla pitkälle kehittyneitä kiertotalouden ammattilaisia: Aasia ja Afrikka usen jäljessä huomattavasti.
- Kattavaa ajantasaista selvitystä ei ole tehty, mutta tälle työlle olisi kyllä tarvetta. Erityisesti liikunta- ja elämys - teemassa yritysten kansainvälistymisen tukitoimissa olisi tarvetta vahvemmalle tiedon jakamiselle ja yhteistyön tiivistämiselle.
- Lisää kv-hanketyötä yrityksiä hyödyntämään.
- Ei ole. Suomi elää viennistä, ja siksi päijät-hämäläistenkin yritysten pitäisi ja kannattaisi tehdä kv-yhteistyötä. Mahdollisuuksia olisi, mutta tekoja vähän.

Onko tutkittu ja/tai edistetty alueellisten toimijoiden osallistumista kansainväliseen yhteistyöhön? Ehdotuksesi kv-yhteistyön vahvistamiseksi? (Kaikki vastaajat)

- Pitkään vientityötä tehneenä sanoisin näin:
  - turha rynnätä räpeltämään maailmalle, ennen kuin tietää, mitä sieltä on hakemassa/mitä ainutkertaista tarjoamassa
  - kun se on selvä, kannattaa koota konsortiot yhteistyöhön, tehdä yhdessä vientiponnistuksia ym.
- Kv. hankkeissa yhteistyötä erityisesti kiertotalouden osalta on edistetty aluetoimijoiden ja eurooppalaisten toimijoiden välillä. Vastaavan yhteistyön nosto on kaikilla vahvuusalueilla tavoitteena (muotoilu, hyvinvoinnin palveluinnovaatiot ja innovaatioiden kaupallistaminen).
- Tätä on pyritty edistämään mm. hanketoiminnassa, mutta yhteistyön tiivistämiselle on tarvetta. Tiekartta luo suuntaa ja yhteistyömahdollisuuksia myös kv. suuntaan, mutta olisi tarvetta myös intensiiveille, jotka tukisivat kv. yhteistyön vahvistamista.
- Verkostoihin mukaan ja voimaakkaamin yritysten tutkimushankkeisiin.
- Ei. Tarttis varmaan tehdä jotain.

Onko edistetty kansainvälisten sijoittajien kiinnostumista alueesta? Miten tätä tulisi vahvistaa? (Kaikki vastaajat)

- Tuttu yrittäjä on tehnyt kaikkensa tämän eteen tietyssä kunnassa. Jo kuntapäätäjät ovat jarruttaneet yrityksiä saada jotain isompaa aikaan. Suurin jarru on siis ollut jossitelu ja hitaus, ihmettely ja turhan puinti, Se karsii mahdolliset sijoittajat, joille aika on rahaa ja joilla ei ole halua märehtiä määrättömästi. Jos heitä halutaan, ripeä toiminta, selkeä tarjonta ja toimivat kontaktit ovat kaiken a&o.
- Ymmärtääkseni kansainväliset sijoittajat ovat lisääntyvissä määrin kiinnostuneita Suomesta.
- Pitää olla osaamista, joka houkuttaa kv-sijoittajia.
- Kymmenen vuotta Cleantech Venture Day teki tätä, mutta sitten se piti äkkiä saada pois täältä.

Mitä haluat vielä sanoa Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen strategian toteuttamiseen liittyen? (Kaikki vastaajat)

- Tämä alykäs erikoistuminen on asia, johon tavalliset yritykset, pienyrityksistä ja maataloista puhumattakaan, eivät pääse käsiksi. Se on liian vaikea ja korkealentoinen. Kun siitä puhutaan yrityksille, se tulee aina pilkkoa konkretiaksi, puhutaan silloin vaikka alueen vilja-alan kehittämisestä tai alueen puunjalostustoiminnan kehittämisestä, ne asiat yrittäjät kyllä ymmärtävät ja osaavat miettiä, että mitä juuri mnun yritykseni/maatilani tarvitsee ja mitä tulisi tehdä.
- Onnea matkaan!
- Olipa todella työläs kysely, ei kyllä riittänyt alkuunkaan 30 minuuttia, 3 tuntia ainakin!
- Todella innostunut ja positiivinen ilmapiiri kehittämään näitä asioita.
- Onko digitaalisuus jo rakennettu sisään olemassa oleviin kärkiin? Jos ei, niin on syytä miettiä miten se läpileikkaa olemassa olevien kärkien toteuttamista. Vai onko se kuitenkin jollain sanoituksella oma kärki? (siitä huolimatta että joka paikassa on digi -esillä)
- Olipa pitkä kysely.
- Tämä on hyvää, tärkeää ja äärimmäisen arvokasta työtä. Sitä kannattaa jatkaa ja on äärimmäisen tärkeää myös osata arvostaa sitä mitä on saatu aikaan.
- MYRin toiminnan uudistaminen ja suuntaaminen tukemaan ÄE kärkiä
- ÄES-prosessiin olen tutustunut vasta äskettäin. Mielenkiinnolla seuraan strategian toteutusta ja osallistun mielelläni sen kehittämiseen.

Kiitos!

toimisto@paijat-hame.fi